

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 † Professori Heikki Reenpää
- 2 Voikan uusi sanomalehtipaperikone
- 4 Lastukosken perkaus ja säännöstelypato
- 6 70 miestä suoritti työteknillisen kurssin
- 9 Yli tuhat omakotitaloa
- 10 Omakotitalo — ihanneasunto
- 12 Omakotitalosta tulee omistajalleen mieluista harrastusta
- 14 Karkkila — omakotitalojen kaunis kauppala
- 15 Omakotirakentaja sisukas yrittäjä
- 18 Hallalaisten "Kaivopuisto"
- 19 Juantehtaan omakotirintamalta
- 20 Miesten askartelukerho Kuusankoskella
- 22 Pirta paukkuu
- 24 Omakotitalon puutarha
- 26 Tehtaalaiskoti X
- 27 Julistamme valokuvauskilpailun
- 28 Eläkeläisten kevätkuulat
- 30 Katsaus aloitetoimintaan v. 1958
- 31 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 32 Merkkipäiviä

Toimituksen tuolilta

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHTEERI: HELI KYLLÖNEN - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Omakotirakentaja Uljas Villa pikeämässä talonsa perustuksen betonilaattaa Kuusanniemen omakotialueella

Lehtemme tässä numerossa kerromme yksityiskohtaisesti Voikan tehtaan uudesta sanomalehtipaperikoneesta, jonka yhtiö on tilannut Valmetilta. Uuden suurtehoakattilan toimittaa Wärtsilä-yhtymä yhdessä englantilaisen toiminimen Babcock & Wilcox'in kanssa. Paperikonesalin ja höyrykeskuksen laajennusosan rakentaminen aloitetaan kuluvaan kuukauteen aikana.

Lastukosken ja Niskakosken perkaustyöt on saatu päätökseen ja Lastukosken säännöstelypato on otettu käyttöön.

Yhtiön ammattikoulun uusi opetussuunnitelma alkaa tuottaa toivottuja tuloksia. Päättyneenä työ kautena suo-

ritti työteknillisen kurssin 70 ammattimiestä.

Tämän numeron pääpaino on yhtiöläisten omakotitoiminnan esittelyssä. Kuluneena kymmenvuotiskautena ovat yhtiöläiset rakentaneet n. 1.100 omakotitaloa, mikä on suurenmoinen saavutus. Omakotitalojen rakentaminen jatkuu edelleen vilkkaana. Asunto-olojen parantuminen tehdasyhdyskunnissamme on siten tapahtunut ennen kaikkea tämän yhtiön tukeman omakotitoiminnan avulla.

Lehtemme on julistanut valokuvauskilpailun, johon mahdollisimman monen yhtiöläisen toivotaan ottavan osaa. Tutustukaa kilpailusääntöihin sivulla 27.

Professori Heikki Reenpää

Toukokuun 3 päivänä kuoli Helsingissä pitkäaikaisen sairauden murtamana Kymin Osakeyhtiön hallituksen jäsen, professori Heikki Reenpää 63 vuoden ikäisenä.

Nuoruudessaan Heikki Reenpää sai erinomaisen liikemieskoulutuksen. Suoritettuaan Kaupakorkeakoulun tutkinnon v. 1916 hän toimi Yhtyneitten Paperitehtaitten kamreerina Pietarissa ja itsenäisyytemme pari ensimmäistä vuotta Lontoossa Suomen Valtamerentakaisen Kauppa Oy:n palveluksessa. V. 1921 hän palasi kotimaahan ja antautui sukunsa perinteitten mukaisesti kirjankustannusosalalle, josta sitten muodostuikin hänen suomalaiseen kulttuuriin näkyvät jäljet jättänyt elämäntyönsä. Hän toimi Otavassa mm. aikakauslehtiosaston johtajana, yhtiön apulaisjohtajana ja vuodesta 1938 toimitusjohtajana siirtyen v. 1956 johtokunnan puheenjohtajaksi, jota tehtävää hän oli toimitusjohtajana ollessaankin jo hoitanut vuodesta 1947 saakka.

Heikki Reenpään toimitusjohtajakaudella Otavasta kehittyi meidän oloissamme suurkustantamo. Liikkeen tuotanto ja sen palveluksessa olevien luku kaksinkertaistui ja liikevaihdossa sivuutettiin yli miljardin markan raja. Liiketoiminnan kasvaessa perustettiin uusi suurtehoinen kirjapaino Keuruulle.

Kirjankustantajana Heikki Reenpää tuki kymmeniä suomalaisia kirjailijoita — heidän joukossaan aikamme nimekkäimpiä — ja johti suurten tietoteosten kuten "Ison Tietosanakirjan" ja "Pienen Tietosanakirjan" kustantamista. Ansioistaan kirjankustantajana ja suomalaisen kulttuurin vaalijana hänelle myönnettiin professorin arvo.

Vuodesta 1951 Heikki Reenpää toimi yhtiömme hallituksen jäsenenä. Kustannustoiminta kehitti Reenpäästä erinomaisen paperintuntijan, ja yhtiön johto olikin hänelle suuresti kiitollinen saadessaan käyttää hyväkseen hänen paperialan tuntemustaan.

Professori Reenpäästä on sanottu, että hänessä yhtyivät sopusuhtaisella tavalla menestyvä liikemies ja syvälinen humanisti. Nämä ominaisuudet yhdessä erinomaisen ihmistunteuksen kanssa tekivätkin hänestä kirjankustantajan sanan parhaassa mielessä. Hänessä oli vanhan kulttuurisuvun aatteellisuutta, oppineisuutta ja isänmaan etu oli aina hänen sydäntään lähellä. Hän oli kulttuuripersoonallisuus, jolla oli arvovaltaa ja ystäviä laajoissa yhteiskuntapiireissä.

Yhtiömme piirissä tunnetaan syvää kaipausta hänen poismenonsa johdosta.

Uusi paperikonesali rakennetaan
kuvan alareunassa näkyvän
päädyn jatkoksi ja tulee
täydellisesti muuttamaan
tämän tehdasnäkymän

Voikan uusi sanomalehti- paperikone

Lehtemme viime numerossa kerroimme, että yhtiön päästyä osalliseksi Kansainvälisen Jälleenrakennuspankin myöntämästä lainasta on Voikkaalle päätetty hankkia uusi suuri sanomalehtipaperikone. Se aiheuttaa puolestaan puuhiomon ja höyryvoimalaitoksen laajentamisen ja useita muita uudistuksia, ja Voikan tehtailla onkin edessään kaksi vuotta kestävä vilkas rakennuskausi.

Nyttemmin paperikonetilauksesta on tehty lopullinen päätös, kertoi lehdellemme yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff. Koneen toimittaa Valmet Oy ja hankintaan kuuluu myös koneen differentiaalikäyttö, pituusleikkuri, apukoneet, ilmanvaihto ja asennus, mikä merkitsee sitä, että konehankinta kokonaisuudessaan suoritetaan Valmetin voimin. Hankinta-aika on 23 kuukautta.

Ins. Sucksdorff antoi tästä uudesta suuresta tuotantoyksiköstä seuraavia mielenkiintoisia tietoja ja asian valaisemiseksi hän vertasi eräitä koneen ominaisuuksia Voikan paperitehtaan vanhoihin suuriin koneisiin.

Koneen alkupäähän tulee kahdeksan amerikkalaista Selectifier-mallia olevaa sihtiä. Vanhojen suurten koneiden pari vuotta sitten tapahtuneessa suuressa uudistuksessa hankittiin niille samanlaiset ja toimittajana oli silloin kuten nytkin Tampella.

Korkeapaineperälaatikosta alkaen kone tulee kokonaan olemaan Valmetin valmistama. Mainituissa van-

hojen koneiden modernisoimisessa viira pidentyi 28:sta 36:een metriin, mutta uuden koneen viira on kokonaista 42 metriä. Pick up-laitteet pysyvät suurin piirtein samanlaisina kuin nykyisissä koneissa. Puristimien luku nousee kahdesta kolmeen ja niiden kokokin kasvaa. Imutelojen halkaisija tulee olemaan 42 tuumaa ja kivitelojen 1000 mm.

Kuivausr ryhmä jaetaan viiteen osaan. Siihen tulee aluksi 51 kuivaussilinteriä ja 10 huovankuivaajaa, mutta kolmanteen, neljänteen ja viidenteen kuivausr ryhmään voidaan myöhemmin liittää kaksi kuivaussilinteriä kuhunkin, joten lopullinen määrä nousee 57:ään. Vanhoissa koneissa on 47 kuivaussilinteriä ja 8 huovankuivaajaa. Nykyisen yhden jäähdytysilinterin sijasta nousee niiden lukumäärä uudessa koneessa kolmeen. Konekalanteriin tulee entiseen tapaan kahdeksan telaa, mutta niidenkin lukua voidaan lisätä kymmeneen.

Tämä vertailu osoittaa, että uudesta koneesta tulee huomattavasti pitempi ja tehokkaampi kuin vanhoista. Pituus kasvaakin 79,5 metristä 105,5 metriin. Sen sijaan paperiradan nettoleveys kuivasta päästä pienenee hieman entisestään, nimittäin 540 cm:stä 518 cm:iin. Nämä molemmat koot yhdessä — ottaen huomioon markkinoilla esiintyvät rullaleveydet — soveltuvat parhaiten nettoleveyksien tehokkaaseen hyväksi käyttöön. Koneen konstruktionopeus on suoraan päätähuimaava, nimittäin 800 metriä minu-

tissa, mutta vie tietysti aikansa, ennen kuin huippunopeuksiin päästään. Koneen vuosituotantokyky on laskettu 70.000 tonniksi.

Koneen uutuuksiin kuuluu ns. differentiaalikäyttö. Tämä merkitsee sitä, että yhteisestä valta-akselista mekaanisen voimansiirron avulla käytetään koneen eri osia, joten tahdistus on taattu. Tämä systeemi on kokonaan uutta nykyisiin koneisiin verrattuna. Differentiaalikäytön lisäksi käytetään tasavirta-apumootoreita sellaisissa ryhmissä, joissa on enemmän kuin yksi käyttöpiste, mutta tällöinkin on huomattava, että moottorit saavat voimansa samasta muuttajasta kuin differentiaalikäytön päämoottorit.

Koneen kuivausosan ylle rakennetaan tavanomainen kaapu aluminipelistä. Sen kokoama lämminmärkäilma poistuu viiden lämmöntalteenottajan kautta viiden poistoilmatuulettimen imemänä. Raitisilma tulee konehuoneeseen koneen takaa käytön yläpuolelta kuten tavallisesti talvella lämmönvaihtimien ja kesällä seinässä olevien säleikköjen kautta. Ilma painetaan ympäri vuoden samanlämpöisenä neljällä tuulettimella pohjakerrokseen, neljällä tuulettimella paperikonesalin kumpaankin päähän ja kuudella tuulettimella rakennuksen vesikaton ja välikaton väliin, josta se kattoventtiilien kautta jakautuu konesaliin. Nykyisin käytössä olevat isot ja kömpelöt raitista ilmaa puhaltavat keskipakoistuulettimet korvataan näin ollen 14 pienikokoisella potkuripuhaltimella, joiden sijoittaminen rakennusteknillisestikin on helppo tehtävä.

Lämmönvaihtimien kautta kulkevasta märästä ilmasta saadaan talteen niin paljon lämpöä, että sillä pystytään viidessä vesitornissa lämmittämään 2.400 litraa vettä minuutissa 25 asteiseksi. Kuudennen vesitornin läpi kulkiessaan veden lämpötila nousee vielä kahdeksalla asteella. Tämäkin lämmön nousu tapahtuu kuuman ilman avulla, joka saadaan kahdesta Sulzer-tyhjiöturpiinista. Ne ottavat nimittäin voimankulutuksesta takaisin lämpönä kuuman ilman muodossa 75 prosenttia ja korvaavat nykyiset Nash-tyhjiöpumput.

Rotatiokone eli pituusleikkuri on rakenteeltaan nykyisiä yksinkertaisempi ja se varustetaan alasyötöllä. Sen huippunopeus on 2.000 metriä minuutissa.

Valmet toimittaa myös uudestaanrullauskoneen ja pakkaus koneet. Valmiit paperirullat lasketaan konesalin toisesta päästä automaattisen laskulaitteen avulla pohjakerroksen tasolla olevaan paperivarastoon, jossa rullien käsittely tapahtuu yksinomaan trukkien avulla.

Koneen märän pään kohdalle pohjakerrokseen sijoitetaan tilavuudeltaan 400 m³:n konekyyppi ja 450 m³:n hylkymassakyyppi sekä koneen kaikki pääpum-

put. Märän pään ja kuivausosan väliin pohjakerrokseen tulee aluminen seinä ovineen ja samanlainen seinä rakennetaan myös kuivausryhmän toiseen päähän. Pohjakerroksen keskiosaan kummallekin sivuseinälle sijoitetaan omiin huonetiloihinsa sähkölaitteita, höyry-, lauhde- ja lämminvesilaitteita ym. apukoneistoja ja trukkitalli. Pohjakerroksen keskelle jää suljettu tila, johon esilämmitetty raitisilma puhalletaan.

Konekalanterin alle pohjakerrokseen sijoitetaan Jylhävaaran Fibrella-tyyppinen iso hylkypulperi. Se on niin tehokas, että se pystyy jatkuvasti kuiduttamaan koneen koko tuotannon. Rotatiokoneen alle tulee pienempi samanlainen pulperi reunanauhojen käsittelyä varten. Pohjakerroksen päähän jää vielä tilaa kahdelle rautatievaunulle. Väli lattiasa olevan aukon kautta voidaan siltanosturien avulla nostaa rautateitse tuotavat tavarat konesaliin. Kiskoja viereen jäävä tila varataan pakkaustarpeita ja hylsyjen käsittelyä varten. Paperikonesalin kumpaankin päähän tulee hissi. Konesalin yläosaan toiselle sivulle rakennetaan osittainen kolmas kerros, johon sijoitetaan sosiaalitilat uuden koneen henkilökuntaa varten, ilmastointilaitteet ja varaosavarasto.

Edellä on jo käynyt ilmi, että rakennukseen tulee pohjakerros ja varsinainen konesali. Pohjakerros rakennetaan maan päälle, joten kellaritilaa ei tule ollenkaan. Pohjakerroksen korkeus on 5 m ja konesalin 10,5 m. Rakennuksen mitat ovat varsin kunnioitettavat: pituus 174 m ja leveys osittain 24 m ja osittain 28 m. Kuutiotilavuus nousee 75.000 m³:iin. Lisäksi kuivaan päähän liittyy paperivarasto, jonka pituus on 80 m ja leveys 35 m. Pohjakerroksen poikki maatasoon rakennetaan kaksi läpikulkukäytävää, jotka helpottavat tehdasalueen sisäistä liikennettä.

Myös uuden suurtehokattilan hankinnasta on tehty päätös. Kattilan toimittaa Wärtsilä-yhtymä yhdessä englantilaisen toiminimen Babcock & Wilcox'in kanssa. Viimeksi mainittu on tunnettu kattilarakentaja ja mm. Kymintehtaan höyrykeskuksen neljä vanhaa kattilaa samoin kuin yksi Voikan höyrykeskuksen vanhoista kattiloista on sen toimittamia. Uuden suurtehokattilan paine on 64 kg/cm² ja tuotanto 100 tonnia höyryä tunnissa. Polttoaineena käytetään kivihiilipölyä, polttoöljyä ja polttopuuta sekä puunjätettä, minkä lisäksi se soveltuu myös turpeen polttamiseen.

Sekä paperikonesalin että kattilahuoneen laajennusosan rakentaminen tullaan suorittamaan urakoitsijatyönä. Työt aloitetaan jo tässä kuussa. Kahta 3-kerroksista asuinrakennusta, joista niin ikään kerroimme lehtemme viime numerossa, on jo alettu rakentaa. Urakoitsijana on rakennusliike Sainio & Potinkara.

Harjannostajaisjuhlaa vietetään
Lastukosken peratun uoman pohjalla

Lastukosken perkaus ja säännöstelypato

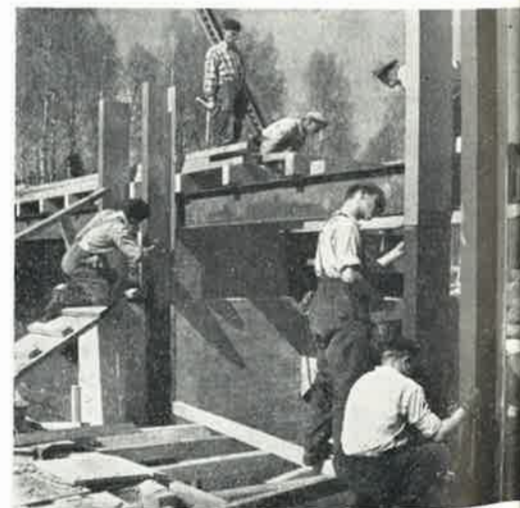
Veden juoksuttaminen uomaan
on juuri päättynyt ja savinen vesi
on täyttänyt kaivannon

Säännöstelypadon viimeistelytyöt
käynnissä monen miehen voimalla

Yhtiömme uudisrakennustoimintaa seurattessamme olemme silloin tällöin joutuneet kertomaan harjannostajaisista, joissa tuolla komealla pitosanalla on vain vertauskuvallinen merkitys. Harjaa tai edes sen tapaista ei ole näet ollenkaan olemassa. Näihin erikoisiin harjannostajaisiin on myös luettava Lastukosken työnjuhla, jota vietettiin huhtikuun 29 päivänä.

Kevättalven ja kevään kuluessa oli Lastukosken pohjassa uurastettu kovasti ja patojen eristämälle alueelle oli syntynyt kunnioitusta herättävä uoma. Se oli tämän rakennuksen 'harja' ja se sopi parhaiten myös juhlan paikaksi. Sinne katettiin pitopöydät, sinne luiskan rinteeseen istutettiin torvisoittokunta ja muusta juhlatunnelmasta pitivät puuhakkaat emännät ja keväinen aurinko huolen.

Juantehtaan torvisoittokunnan reippaiden marssisävelten jälkeen Kymin Oy:n rakennuspäällikkö, dipl.ins. Sven-Åke Lemström puhui esittäen kiitokset urakoitsijoille Oy Vesirakentajalle ja Oy Vesi-Pekalle sekä kaikille työhön osallistuneille työntekijöille. Pääurakoitsijan Oy Vesirakentajan kiitokset Kymin Oy:lle ja työntekijöille esitti toimitusjohtaja, ins.

Kalle Ketomaa. Työntekijöiden edustajana puhui pienviljelijä Kusti Kolehmainen. Hän lausui paikkakuntalaisten kiitokset tällaisen vapaan työmaan järjestämisestä ajankohtana, jolloin työttömyys on ankarasti koetellut seudun työväestöä ja pienviljelijöitä. Sen tähden tämä työmaa onkin tuonut tervetullutta helpotusta vaikeaan työllisyyskysymykseen.

Juhlapäivän jälkeen työt jatkuivat ripeästi. Maamassojen siirtojen ohella olivat tärkeimmät työt itse säännöstelypadon rakentaminen ja uoman pohjan vahvistaminen kosken yli johtavan maantiesillan kohdalla. Aikataulun mukaisesti toukokuun 15 päivänä aloitettiin

veden laskeminen uomaan. Aluksi tämä tapahtui pumppaamalla ja sen jälkeen aloittamalla Vuotjärven puoleisen padon purkaminen kaivinkoneen avulla. Pian oli kaivanto täyttynyt vedellä lukuun ottamatta säännöstelyluukun kohtaa, joka oli suojoipadon eristämä ja jossa vielä kuumeisesti työskenneltiin. Toukokuun 21 päivänä kaikki oli kuitenkin siinä määrin kunnossa, että tilapäisenä lasku-uomana toimineen kanavan sulkuportit pantiin kiinni

ja uusi säännöstelypato alkoi tärkeän tehtävänsä hoitamisen.

Jäljellä on vielä rantojen siivoaminen ja kunnostaminen. Luonto itse pitää lopusta huolen ja varmaan aikaa myöten tästä laajennetusta lasku-uomasta tulee nähtävyytenä tasaveroinen kilpailija kanava-vanhuksen kanssa.

Myös Niskakosken perkaustyöt on saatu suoritetuiksi. Molempien työmaiden luovutus urakoitsijoilta yhtiölle tapahtui tk. 5 päivänä.

Koristeellinen maantiesilta on saanut kivetyn reunuksen vahvistukseen

Niskakoskella on Lunakaivinkone suorittanut 'miehen työn' ruoppaamalla uoman puhtaaksi räjäytetystä irtokivestä

Luontoa ja tekniikkaa: Kaivinkone purkamassa Lastukosken perkauksen alapatoa

70 miestä suoritti työtekniillisen kurssin

Työtekniillisten kurssien oppilaat
kuvattuna päättäjäistilaisuudessa
Eturivissä vasemmalla
rehtori Viljo Tanner

Päättäneenä lukuvuonna järjestettiin toisen kerran työtekniilliset kurssit. Edellisenä talvikautena pidettyjen ensimmäisten kurssien kokemusten perusteella oli opetustunteja lisätty 216:sta 250:een. Kurssi-aika pysyi samana eli seitsemänä kuukautena, mutta lisätunnit saatiin siten, että kurssien alkaessa pidettiin viikon kestävä koulumainen alkujakso.

Kurssit oli tällä kertaa laajennettu käsittämään neljä opintoryhmää. Vanhemmille ammattimiehille järjestettiin jälleen työtekniilliset kurssit sekä paperi- että selluloosalinjalla ja viimeksi mainittuun kurssiin osallistui kemiallisen alan työntekijöitä. Lisäksi oli erikseen kurssit nuoremmille paperi- ja selluloosa-alan työntekijöille. Kaikkiaan 70 miestä suoritti hyväksytysti kurssin, mitä on pidettävä erittäin hyvänä saavutuksena. He saivat todistuksensa päättäjäistilaisuudessa, joka

pidettiin ammattikoulussa huhtikuun 30 päivänä.

Työtekniillisten kurssien päättäjäispuheen piti yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff. Toivotettuaan kurssien opettajat, kurssilaiset ja heidän puolisonsa tervetulleiksi hän lausui vilpittömän ilonsa sen johdosta, että pitkän talvikauden kestäneet ponnistelut ovat johtaneet erinomaisiin tuloksiin. Selostaessaan kurssitoiminnan välttämättömyyttä hän valaisevin esimerkein osoitti millainen teknillinen ja tuotannollinen kehitys paperin, selluloosan ja kemiallisen teollisuuden piirissä on viime vuosikymmenen kuluessa tapahtunut. Voimakas teollistuminen ja tuotannon kasvu on ominaista ajallemme ja sen ansiosta elintaso on voinut kohota. Mutta tämä ei ole kuitenkaan tapahtunut itsestään. Edellytyksenä on, että on käytettävissä raaka-aineita, tehokkaita koneita ja

taitoa osata käyttää koneita siten, että saamme jokaisesta työtunnista mahdollisimman suuren hyödyn. Aikaisemmin tehdastyössä oli paljon alkeellisia työvaiheita, joiden suorittaminen vaati etupäässä hartiavoimia. Nykyisin sen sijaan tarvitaan huomattavasti vähemmän fyysillisiä ponnistuksia, mutta sitä enemmän teknillistä tietoa ja henkistä vireyttä. Tämän johdosta tehtaalaisen työ onkin oleellisesti muuttunut ja sen tähden koulutuksen tehostaminen on välttämätöntä. Se on tarpeen myös siksi, että opitaan näkemään asiat avarammasta näkökulmasta. Tehtaassa työskennellään entistä enemmän suurena työryhmänä, eikä yksilö yksinään pysty suuriakaan saamaan aikaan, mutta kokonaisuuden välttämättömänä osana hänen tehtävänsä on tärkeä. Sen tähden on hyödyllistä tietää, miten naapuri työskentelee. Tarvitaan siis kokonaisnäkemystä

ja hyvää yhteishenkeä sekä yhteisymmärrystä. Tätä puolta on varmaan ollut omiaan edistämään se, että näillä kursseilla on ollut opettajina myös tehdasinsinöörejä. Mielipiteiden ja kokemusten vaihtaminen kurssien puitteissa on epäilemättä ollut hyödyksi niin opettajille kuin oppilaillekin.

Puhuja selosti ammattikoulun uutta opetussuunnitelmaa ja mainitsi, että ensi lukuvuoden alussa lisätään poikien ammattikoulun linjajakoa vielä yhdellä, nimittäin sähkötekniillisellä ja instrumenttulinjalla. Tämän johdosta voidaan poikien ammattikouluun ottaa 92 oppilasta. Sen sijaan tyttöjen puolella tapahtuu supistumista, koska tytöt tulevat tästä lähin käymään 2-vuotisen kansalaiskoulun ja näin ollen ensi syksynä tyttöjen ammatikoulu ei saa uusia tyttöoppilaita. Työtekniillisiä kursseja aloitetaan syksyllä kaksi, jotka molemmat on tarkoitettu nuoremmille ammattimiehille. Toinen on paperialan ja toinen selluloosa- sekä kemiallisen alan kurssi. Lisäksi alkaa ensimmäinen ns. työnjohtajakurssi, jonka avulla koulutetaan työtekniillisten

kurssien käyneistä työnjohtajia. Tämä kurssiohjelman laajentaminen on juuri tässä vaiheessa erityisen tärkeätä, koska Voikan paperitehdasta parhaillaan laajennetaan. Kurseille tullaan valitsemaan 12 miestä.

Johtaja Sucksdorff kiitti lopuksi opettajia heidän suorittamastaan opetustyöstä ja kohdisti lämpimiä kiitoksen sanoja kurssilaisille, joiden saavutuksia on pidettävä erittäin hyvinä. Kurssin suoritti hyväksytysti 70 miestä ja vain kolme kurssilaista joutui sen opintokauden kuluessa keskeyttämään. Tällaista tulosta on pidettävä suurenmoisena ja rohkea yritys neljän kurssin järjestämisestä samanaikaisesti osoitautui oikeaksi toimenpiteeksi. Varmaan jokainen kurssilainen tuntee saavutuksestaan omakohtaista tyydytystä. Puhuja esitti kiitoksensa myös kurssilaisten vaimoille, jotka kukin omalta osaltaan ovat olleet auttamassa miestänsä tämän opiskellessa jokapäiväisen työn ohessa. Lopuksi puhuja onnitteli kurssin käyneitä ammattimiehiä ja toivotti heille menestystä.

Tämän jälkeen työtekniillisten kurssien johtaja, rehtori Viljo Tanner jakoi kurssilaisille todistukset. Hän mainitsi, että opetuselosteita oli kertynyt 600 sivun paksuinen monistepino. Varsinkin loppukoulu-kausi vaati niin opettajilta kuin kurssilaisilta paljon ponnistuksia, mutta varmaan tyydytys hyvin suoritettun työn jälkeen on sitä suurempi. Yleensä kurssivaatimukset pyritään pitämään suhteellisen korkeina, jotta opetuksesta koituisi vastaava hyöty.

Kurssilaisten puolesta puhui sulattaja Kalle Salmi. Hän lausui kurssilaisten kiitokset yhtiölle ja opettajille ja mainitsi, että näiden kurssien tuottama hyöty koituu niin yhtiön kuin työntekijäperheen hyväksi. Kursseilla on useaan kertaan terotettu, että tarkoituksena on ensi

Yhtiön teknillinen johtaja
Björn Sucksdorff
pitämässä päättäjaispuhetta

sijassa opettaa tärkeitä periaatteita ja on selvää, että periaatteiden syvällisempi ymmärtäminen antaakin opiskelijalle paremman tyydytyksen kuin koneellinen muistaminen. Puhuja muisteli kurssien varrelta tapauksia, jotka olivat antaneet hänelle voimakkaita herätteitä. Hän korosti myös sitä, että kurssilaiset ovat saaneet miellyttävällä ja mielenkiintoisella tavalla nauttia opetuksesta välittömän ja antoisan keskustelun avulla. Kurssiohjelmat ovat olleet hyvin suunniteltuja ja varmaan kursseilta saatuja kokemuksia voidaan menestyksellä soveltaa vastaiseen opetukseen.

Puheiden ja todistusten jaon lomassa ammattikoulun poikasoittokunta opettaja Alvar Korven johdolla kajautteli reippaita säveliä useaan otteeseen ja tilaisuuden päätyttyä siirryttiin toisen kerroksen aulaan päättäjäiskahville.

Kurssin suorittivat seuraavat työntekijät:

Paperialan vanhempien ammattimiesten kurssi: Kymin paperitehtaalta ja puuhiomosta: Martti Ka-

Kurssilaisten puolesta puhui
sulattaja Kalle Salmi

Rehtori Viljo Tanner jakamassa kurssitodistuksia

levi Huotari, Ragnar Uolevi Johansson, Matti Valtteri Korpi, Lauri Armas Laine, Pentti Eino Laitinen, Paavo Lempinen, Antti Ilmari Leskinen, Tauno Pesu, Risto Otto Puttonen, Kaarlo Kalevi Pääkkönen, Hugo Armas Vesterinen ja Antti Armas Viljakainen sekä Voikan paperitehtaalta ja puuhiomosta: Reijo Kalervo Halme, Leo Paavo Hilden, Pertti Gustav Johansson, Eino Karhu, Erkki Ensio Laatumen, Teuvo Armas Paavola ja Viljo Edvard Penttilä.

Selluloosa- ja kemiallisen alan vanhempien ammattimiesten kurssi: Kymin selluloosatehtaalta: Tauno Yrjö Hämäläinen, Rauni Unto Kiminki, Tapio Koskinen, Eino Erkki Metso, Oiva Kalervo Pässilä, Jaakko Olavi Stenroos ja Paavo Vesalainen sekä karbiditehtaalta: Otto Jalmari Grönlund, Lauri Jalmari Halme, Taavi Laamanen, Kaarlo Villiam Salmi ja Jaakko Kalevi Tirkkonen. Klooritehtaalta: Paavo Liikkanen, Muisto Armas Tammilehto ja Vilho Armas Tikkanen.

Paperialan nuorempien ammattimiesten kurssi: Kymin paperitehtaalta ja puuhiomosta: Matti Timo Juusela, Pentti Eemeli Kaarakainen, Mauri Olavi Korhonen, Alpo Kalevi Kujala, Heikki Juhani Kujala, Ahti Aatos Kääpä, Timo Aulis Leino, Leo Ensio Ryhänen, Jaakko Armas Siren, Yrjö Pentti Tohka, Otto Varonen ja Vilho Juhani Viinikainen sekä Voikan paperitehtaalta ja puuhiomosta: Lasse Herbert Lehtisare, Ossi Juhani Mynttinen, Jorma Olavi Raschka, Reino Petter Rautiainen, Tuure Arnold Ukkonen,

Markku Vilho Vanhala ja Esa Verner Verho.

Selluloosa-alan nuorempien ammattimiesten kurssi: Kymin selluloosatehtaalta: Eino Häkkinen, Väinö Hämäläinen, Jorma Antero Jokinen, Aulis Emil Marstio, Arvi Ensio Nio, Pentti Kalervo Perttola, Martti Edvard Pirhonen, Raimo Kalervo Pirinen, Torsti Rajajärvi, Alpo Tapio Rosten, Sulo Martti Wiik, Veikko Albert Vitikainen ja Toivo Aulis Vänskä sekä Voikan selluloosatehtaalta: Turo Ralf Blomberg, Esko Johannes Kukkonen, Yrjö Mauri Paljakka ja Erkki Kalevi Raschka.

Kolme kurssia ensi syksynä

Ammattikoulun opetussuunnitelman mukaisesti työteknillisiä kursseja tullaan jatkamaan ensi syksynä. Tällöin järjestetään kaksi nuoremmille ammattimiehille tarkoitettua kurssia, joista toinen on paperi- ja toinen selluloosa- sekä kemiallisen alan kurssi. Kummallekin otetaan 20 oppilasta. Lisäksi järjestetään ensimmäisen kerran kurssi työnjohtajien kouluttamiseksi. Tälle kurssille otetaan 12 oppilasta.

Tyytyväisiä opettajia ja oppilaita päättäjaisjuhlan kahvipöydän ääressä

Yli tuhat omakotitaloa

Kuvaillessamme sodanjälkeistä aikaa ja halutessamme tuoda esiin jotakin erityisen myönteistä, viittaamme tavallisesti jälleenrakentamiseen. Sillä tarkoitamme sodan jälkien korjaamista, mutta usein myös varsinaista uudestirakentamista, mikä on edistänyt olojamme 1930-lukuun verrattuna.

Yhtiömme piirissä tuotantokoneiston uudistaminen ja tehtaiden laajentaminen ovat olleet vuodesta toiseen puheen aiheena ja ilahduttavan paljon tällä tärkeällä sektorilla onkin saatu aikaan. Samanlaista tyydytystä on tuottanut se rakennustoiminta, mitä on suoritettu tehtaiden välittömässä läheisyydessä. Tarkoitamme ennen kaikkea omakotien rakentamista, mikä harrastus yhtiöläistemme keskuudessa on saanut suorastaan valtavat mittasuhteet.

Kukapa olisi rojhennut ennustaa vuonna 1947, jolloin suunnitelmallinen omakotitoiminta tuotti ensimmäiset tulokset ja kuusi yhtiöläisperhettä pääsi asumaan omiin taloihinsa, että kymmenen vuotta myöhemmin yhtiöläisomakotitalojen määrä oli noussut tuuhanteen ja on tällä hetkellä jo 1.100:n seutuvilla. Varmaan nämä luvut ylittävät rohkeimmatkin tähän rakennustyöhön asetetut toiveet.

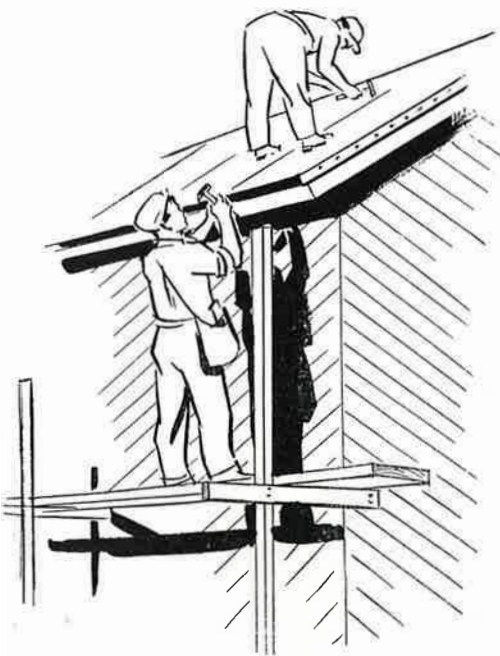
Tämän suurenmoisen tuloksen aikaansaamiseen ovat vaikuttaneet monet myönteiset tekijät. Epäilemättä yhtiön omakotirakentajille tarjoamalla tuella ja ohjaustoiminnalla on ollut osuutensa. Omakotirakentajille on jaettu tontteja, rakennustarvikkeista myönnetty alennuksia, raskasta paperisotaa kevennetty hoitamalla yhteyksiä viranomaisiin, hoidettu lainojen saantia ja annettu rakentajille rakennusohjeita. Varsinkin alkuvuosina oli ankaraa pulaa rakennustarvikkeista. Sementti, tiilet, lasi, sahajauho — kaikki olivat aika ajoin melkein saavuttamattomissa. Silloin voitiin yhteishankinnoin helpottaa tilannetta. Sittemmin on rakennustarvikkeista alkanut olla melkein pä runsauden pulaa, mutta jatkuvasti omakotirakentajat useimmissa tapauksissa hankkivat puutavaran yhtiöltä.

Yhtiön hyväksi voidaan näin ollen lukea se, että rakentajia on autettu pääsemään alkuun ja annettu ohjausta. Mutta ratkaisevinta on tietenkin ollut rakentajien omakohtainen panos. He itse ovat oman vapaan harkintansa mukaan tehneet päätöksensä, uskaltaneet leikkiä, panneet suun säkkiä myöten, rakentaneet omin käsin ja ottaneet korotonta luottoa omasta 'hartiapankistaan' niin paljon kuin voimat ovat vain myöten antaneet.

Omakotien rakentaminen on herättänyt myös henkiin vanhoja suomalaisia hyveitä. On tunnettu vilpittöntä halua auttaa työtoveria ja naapuria ja talkoovoimin viety rakennusyritystä eteenpäin. Vähäksi ei ole arvioitava myöskään esimerkin voimaa. Kun toinen on uskaltanut ja onnistunut, niin miksi emme mekin. Näin on monessa yhtiöläiskodissa tuumattu ja tuuma on myös pantu toimeen.

Yhtiöläisten oma yritteliäisyys, sitkeys ja rohkeus sekä keskinäinen auttamistahto ovatkin niitä nurkkakiviä, joiden varassa nämä yli tuhat omakotitaloa ennen kaikkea seisovat.

Seuraavilla sivulla kerromme lähemmin yhtiöläistemme omakotirakennustoiminnasta ja esittelemme tuloksia, jotka kyllä ovat sen arvoisia.

Suureksi osaksi tasaiselle pellolle rakennettu Kymenrannan asutusalue ulottuu metsäiselle rinteelle saakka

Omakotitalo — ihannetalo

Viime vuodenvaihteeseen mennessä oli Kuusankosken tehtaiden omakotirakennustoiminnan piirissä valmistunut 716 omakotitaloa. Saman tilaston mukaan oli 51 rakennusta viety vesikattoon saakka, kymmenellä tontilla oli valettu perustus ja raivaustöitä oli suoritettu 34 tontilla. Vilkkaimmillaan oli rakentaminen kuluvan vuosikymmenen al-

kuvuosina. Sen jälkeenkin tulokset ovat olleet ilahduttavia, vuosittain on rakennettu 55—75 taloa, joten minkäänlaisia ehtymisen merkkejä ei toistaiseksi ole ollut havaittavissa. Yhtiö on tähän mennessä jakanut 302 tonttia ja tänä kesänä tul- laan niitä jälleen jakamaan Täh- teen, Kymenrannan ja Hiekkamäen- tien omakotialueilta.

Tarkkoja lukuja siitä, kuinka pal- jon näissä uusissa omakotitaloissa on asukkaita, ei ole käytettävissä. Tuskin kuitenkaan liioitellaan, jos laskemme keskimäärin neljä henkeä asuvan yhdessä omakotitalossa. Täl- löin saamme kokonaismääräksi lähes 3.000, mikä on seitsemäsosa koko Kuusankosken kauppalan väestöstä. Onkin ilmeistä, että omakotitoimin- ta on kaikkein ratkaisevimmin vai- kuttanut asuntopulan poistamiseen ja asumistason kohentumiseen.

Tämä vilkas rakennustoiminta on synnyttänyt kokonaan uusia asutus- alueita, jotka ovat sivussa valtavy-

Neljä vuotta sitten julkaisimme oma- kotirakentajia esittelevässä kirjoitukses- sa kuvan, jossa paperikoneenhoitaja Uuno Kollanus oli tonttinsa raivaus- puuhissa. Nykyisin on samalla paikalla, Kuusanniemessä Pekolantien varrella, näin komea, pihakoivujen ympäröimä rakennus. Kelpaa siinä asua, isännöidä ja emännöidä. Keskikuvassa rva Irja Kollanus yläkerran hallissa kukkiensa parissa ja oikealla isäntä lasikuistilla uutisia lukemassa.

liltä, mutta kuitenkin niiden tuntu-
massa. Näitä asutusalueita suunnit-
teltaessa on noudatettu nykyaikai-
sen asemakaavoituksen periaatteita
ja koetettu välttää yksitoikkoisuu-
den tuntua. Monin paikoin epäta-
sainen maasto ja luonnonvarainen
puusto antavat puolestaan uusille
alueille vaihtelua ja viihtyisyyttä.
Poikkeuksetta omakotirakentajat
ovat myös kiinnittäneet huomiota
pihamaahansa ja perustaneet kuka
suuremman kuka pienemmän koti-
puutarhan. Tämä tulee nykyisin yhä
selvemmin näkyviin, koska kiihkein
rakennuskausi oli jo useita vuosia
sitten, ja täten aika on myös ollut
omakotirakentajien apuna. Kotipuut-
tarhat lisäävätkin uusien asutus-
alueiden viihtyisyyttä.

Ulkonäkönsä puolesta omakoti-
talot muistuttavat suuresti toisiaan.
Yleisin on puolitoistakerroksinen,
tavallisimmin laudoista tehty raken-
nus, jonka pinta-ala on 70—90 m².
Varsinaisessa asuinkerroksessa on
kaksi huonetta ja keittiö, tilava
eteinen sekä runsaasti komerotiloja.
Yläkertaan rakennetaan tavallisesti
hieman myöhemmässä vaiheessa

huone tai kaksikin. Useissa taloissa
pohja on kokonaan avoin ja sinne
on sijoitettu puusuojan ja kellarin
lisäksi sauna, askarteluhuone ja
jopa autotallikin. Monet suosivat
kuitenkin erillistä talousrakennusta
ja tällöin ei rakennuksen pohjaa ole
useinkaan kokonaan käytetty hy-
väksi. Viemäri- ja vesijohtoverkos-
ton laajetessa yhä useammat talot
pääsevät osallisiksi näistä muka-
vuuksista ja monet ovat rakentaneet
taloonsa vesijohdon omasta kaivos-
taankin. Uunilämmitys on yleisin,
mutta yhä enemmän näyttää tule-
van suositukseksi myös keskuslämmi-
tys. Puuliesien rinnalla on sähkö-
liesiä, eikä nestekaasuliesikään ole
enää tuntematon.

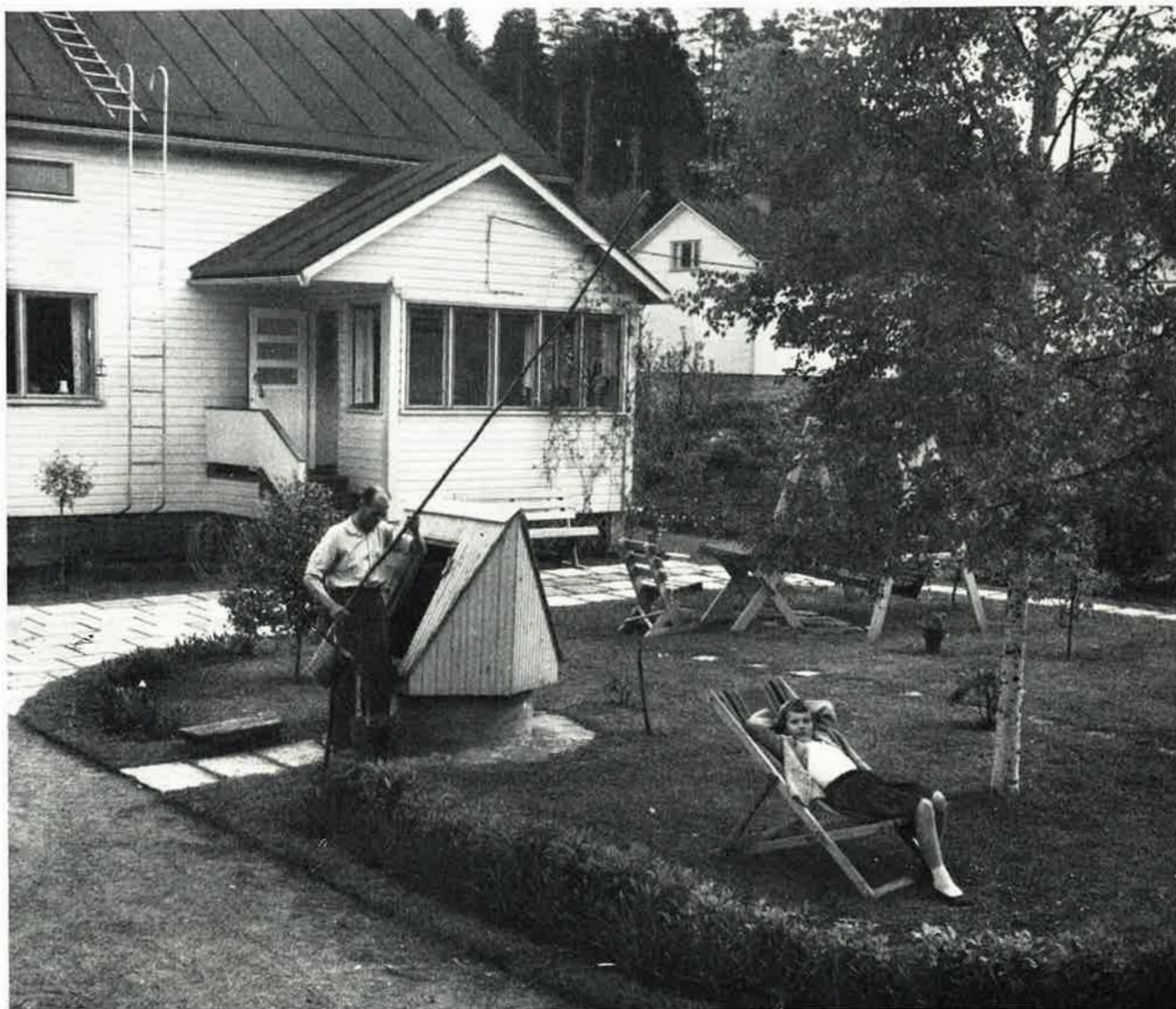
Suuresta yhdenmukaisuudestaan
huolimatta rakennukset saattavat
melkoisestikin erota toisistaan, kun-
han niihin tutustuu lähemmin. Vii-
me aikoina on alkanut tulla suosi-
tuksi myös matalahko kauttaaltaan
yksikerroksinen talotyyppi. Kukin
on kaavailut talonsa oman mielen-
sä ja makunsa mukaan ja painanut
piirustuksiin oman puumerkkinsä.
Onkin syytä korostaa, että talon

Kuusanniemestä
Väkkäräntien varrelta

mallin valinnassa ja yksityiskohtien
suunnittelussa on vallinnut täysi
vapaus, tietysti niissä rajoissa, kuin
rakentamisesta annetut määräykset
sallivat. Tästä johtuen omakotita-
loissa onkin havaittavissa niihin
tarkemmin tutustuessa yksilöllisiä
piirteitä. Ne ovat omiaan tekemään
talosta todella omakotitalon, ihanne-
asunnon nykyajan kaupunkilaistu-
neessa yhteiskunnassa.

Omakotitalosta tulee omistajalleen mieluisa harrastus

Arvi Lupusen omakotitalo ja kiitosmaininnan ansaitseva pihamaa

Kiertelimme Kuusanniemen omakotialueella ja aioimme pistäytyä yllätysvierailulla jossakin talossa. Mutta missä, valinnan varaa kun oli ja talot toinen toistaan somempia. Kas tuossa, siinä on jo pitempään asuttukin rehevästä puutarhasta päätellen. Yläkerrasta kuului vasaran naputusta, joten taisi isäntä olla kotona. Ja omakotitalon isäntää halusimmekin ensi sijassa haastatella.

Oikein arvattu! Sieltä löytyi isäntä yläkerrasta. Oli pahvittamassa

yliskamarin seiniä. Parihuoneiden teko oli hyvässä menossa ja selvisi syykin, minkä takia tarvittiin lisätilaa. Talon poika, yhtiöläinen hänkin, oli löytänyt naapurista morsiamen, ja nuorelle parille tässä rakennettiin sievää asuntoa.

Mutta ensinhän on lukijoille esitettävä itse isäntä, ennen kuin ruvetaan talon asioita selvittämään. Olimme tulleet Arvi Lupusen taloon. Hän on klooritehtaalla trin valmistajana ja vietti parhaillaan

vapaapäivää, mutta ei suinkaan leikotellen, vaan mielipuuhanza oman talon touhujen parissa. Hänen piti siinä sivussa hieman huolehtia emännyydestäkin, sillä talon rouva oli mennyt kesäkuukausiksi ansio-työhön.

Lupuset olivat aikaisemmin asuneet yhtiön asunnossa Naukiossa. Asunto oli ollut hyvä ja pihamaata ja puutarhaa yllin kyllin. Mutta kun tuli saatua rintamamiestontti, niin pitihän sille talokin rakentaa.

Sokkeli laskettiin keväällä 1951, tarkemmin sanottuna Sepon nimipäivänä. On muuten merkille pantavaa, miten tarkoin rakennusvaiheet ovat jääneet rakentajien mieleen. Se on osaltaan osoitus siitä harrastuksesta, millä rakennusyritykseen paneudutaan.

Talon rakentaminen sujui tavalliseen tapaan. 'Rahatyönä' ei tehty kuin muuraus ja sähkötyöt. Muusta selviydettiin omin voimin ja talkooluontoisen avun varassa. Erityisen tervetullutta apua saatiin rouva Lupusen isältä, kätevältä rakennusmieheltä. Ja sitten tuli se ikimuis-tettava päivä — elokuun 24:s — vuonna 1952, jolloin perhe muutti oman kurkihirren alle, kaksi tilavaa huonetta ja keittiön käsittävään taloonsa.

Talon rakennustarina oli siis aivan tavallinen, yksi lukemattomien joukosta. Mutta Lupunen kertoi sen meille sellaiseen sävyyn, että tunsimme sen merkinneen hänelle pysyvää elämänarvoa, myös henkistä saavutusta.

Siirryttiinkin siitä sitten puutarhaan ja täällä Lupusen talon esitte-

ly pääsi vasta vauhtiin. Hän kertoi olleensa koulusta päästyään ja vielä jonkin aikaa sotaväen käyttäenkin yhtiön puutarhassa töissä ja siltä ajalta oli peräisin hänen puutarhaharrastuksensa. Myös tulokset olivat senlaatuista, että ammattimies oli ollut asialla.

Tontti oli ollut isojen kantojen ja lepikon vallassa. Kaiken lisäksi se oli märkä, eikä se millään tavoin vaikuttanut houkuttelevalta. Monivuotisen uurastuksen jälkeen se oli kuitenkin muuttunut viihtyisäksi pihamaaksi ja puutarhaksi.

Tontin eteläsivustalla sijaitsi varsinainen puutarha: 15 omenapuuta ja marjapensaat hyvässä järjestyksessä. Lupunen puhui omenapuista asiantuntijan tavoin ja esitteli meille omenapuiden välissä uusia taimia, jotka hän oli itse kasvattanut. Taimet olivat etupäässä sitä varten, että jos pakkahanen veisi jonkun puun, niin kuin oli tapahtunutkin, oli hänellä omasta takaa panna uusi puu kasvamaan. Puutarhan talousrakennuksen puoleinen pää oli varattu perunalle ja juurikasveille.

Kenties vielä selvemmin kuvastui taitava ja asiantunteva suunnittelu itse pihamaalla. Talon ja ulkorakennuksen välissä levittäytyi hyvinhoidettu nurmikenttä, jota reunustivat yhdeltä sivulta matalana aitana koristekasvit. Keskellä nurmikoita komeili alkukesän heleässä vehmaudessa kotikoivu. Sille oli annettu kunniapaikka ja nurmikon yhdessä nurkkauksessa oli sen parina kaunismuotoinen nuori kuusi, tosin ison omenapuun varjossa, mutta kohta puolin omassa vapaudessaan, sillä omenapuu saa väistyä tämän kotikuusen tieltä. Paljon muutakin esittelyn arvoista pihamaan kasvisto sisälsi. Pihakeinu houkutteli astumaan nurmikolle, joka oli kodin avaraksi kesähuoneeksi tarkoitettukin. Laatoitettu käytävä talon ja nurmikon välissä antoi oman lisä-

värinsä tähän kauniiseen pihamaahan.

Keskustelumme kuluessa ja taloon yksityiskohtaisemmin tutustuessamme havaitsimme, millainen ehtymätön harrastuksen kohde omakotitalosta oli tullut Lupuselle. Se oli kyllä valmis, mutta kuitenkin aina sen verran kesken, että uutta suunnittelua ja puuhaa riitti. Nytkin odotti vesijohdon vetäminen vuoroaan. Se oli jo kellarissa saakka, mutta isännän kesäloman aikana heinäkuussa vesijohto rakennetaan valmiiksi. Näiden suurempien urakoiden lomassa puutarhassa ja pihamaalla riittää mieluista askaretta päivästä päivään, mutta palkkioksi ja mielen virkistykseksi näkyvät myös työn jäljet.

Yläkerran huoneiden rakentaminen alkaa olla voiton puolella

Arvi Lupuselle tämä puuha on rattoisaa huvia

näkeekin jo hyvällä alulla olevia kotipuutarhoja ja viihtyisiä pihvoja.

Yhtiöläisten omakotiharrastus on näytellyt tässä Karkkilan rakennustoiminnassa tärkeintä osaa. Kuluneena kymmenvuotiskautena on 230 yhtiöläisrakentajaa saanut valmiiksi oman talonsa ja kuusi taloa on parhaillaan tekeillä. Yhtiö on jakanut rakentajille 74 tonttia. Näissä vuosien 1947—1958 aikana valmistuneissa omakotitaloissa asuu 312 työntekijää ja kaikkiaan asuu Högforsin tehtaan palveluksessa olevia omissa asunnoissaan 462 eli 38 prosenttia.

Karkkila — omakotitalojen kaunis kauppa

Viimeisen kymmenvuotiskauden aikana Högforsin Tehdasta on useaan otteeseen laajennettu ja tehtaan tuotantokyky on kasvanut kaksinkertaiseksi. Tämä tehtaan laajentuminen on heijastunut koko kauppaan. Saapuipa Karkkilaan miltä suunnalta tahansa, ei uskoisi tulevaisuuden vanhaan ruukkikylään. Kaikkialla tulija kohtaa uusia, viihtyisiä omakotitaloja. Uudenaikaisuuden tuntua on kauppalaan keskustassakin, joskin punainen puukirkko 'keskellä kylää' ja vanhat samoin punaisiksi maalatut ruukkikauden asumukset antavat kauppalakuvalle oman miellyttävän historiantuntuisen lisävärinsä.

Uudet omakotialueet alkavat olla jo kaikin puolin valmiita. Talot on vuoritetu ja maalattu ja yleissävy on iloisin vaalea. Varsin runsaasti on käytetty kaunisprofiilista pystyvuoria, mutta suosittua on myös lappeellinen laudoitus. Jonkin verran näkee myös rapattuja taloja. Eikä innostus ole ehtynyt talon rakentamisessa, vaan useasti jo rinnan rakennustöiden kanssa on käyty pihamaahan käsiksi. Kaikkialla

Nyhkälän harjun liepeillä levittäytyy laaja omakotialue

Autonkuljettaja Arvi Lehtosen omakotitalon kaunis kuisti

Tällaisia omakotitaloja on Haapalassa kymmeniittäin

Karkkilalainen rakentajapariskunta talonsa kivikkoista pihamaata puutarhamaaksi raivaamassa

Omakoti- rakentaja sisukas yrittäjä

Omakotirakentaja on uudisraivaajan jälkeläinen suoraan alenevassa polvessa. Ettekö olekin, hyvät lukijat, samaa mieltä katsellessanne oheista kuvaa, jossa mies ja vaimo päättäväisin ottein punnertavat lapio ja kanki kädessä kivikkoisella pihamaallaan. Kotipuutarhaa siinä raivataan, vaikka luonto ei hevin periksi annakaan. Kasa kannonkantturoita talon seinustalla kertoo tähänastisesta vaivannäöstä ja tuloksista, samoin kiviröykkiö tien varressa. Mutta yhä on tuleva puutarhamaa kiviä täynnä ja yhä kirskahtaa lapion terä piilossa olevia kiviä vasten. Korvenraivaajan sisua siinä tarvitaan, vaikka maatilkkku ei suuren suuri olekaan.

Tämän raivaajapariskunnan löysimme kierrellessämme Karkkilassa

Haapalan omakotialueella. Mäen rinnettä viettävän Haavaisojantien varteen on noussut kauniita omakotitaloja, joissa jo asutaan. Useissa on kuitenkin vielä uudisasutuksen leima, niin kuin tässä sähköasentaja Pentti Lindstedtin ja hänen vaimonsa Anna-Liisan talon ympärillä.

Pian päästiin puheisiin ja Lindstedt kertoili meille puutarhasuunnitelmistaan. Hänen äänessään oli päättäväisyyttä ja varmaan puutarhasta tulee sellainen kuin hän aikookin. Tonttimaan karuudesta huolimatta hän ei voinut olla ylistämättä meille paikan kauneutta. Ja suurenmoinen se olikin. Mäen alla avautuvat Lemmon viheriöivät niityt, niiden takana kohoaa uhmaavan näköisenä Lemmonvuori ja keskellä laaksoa salaperäinen Pirun-

kallio. Samalla kertaa lempeä ja jylhä maisema, jota ei varmaan väsy katselemaan, olipa mikä vuodenaika tahansa.

Pian tajusimme Lindstedtin sanoissa syvällisemmän sisällön. Hän kertoi olevansa syntyisin tältä seudulta, Vattolan kylästä. Isä oli jo aikanaan palvellut Högforsin tehdasta ja poika jatkaa hänen jälkiään. Mutta välillä olivat olleet levottomat nuoruusvuodet. Oli tullut purjehdittua muutama vuosi valtamerillä ja katseltua suurta maailmaa. Ja mikä oli tämän matkan antama opetus? Mikäpä muu kuin vanha tuttu toteamus, että oma maa se on sentään mansikka. Niin palasi Vattolan poika takaisin pieneen Karkkilaan ja ryhtyi jälleen tehtaan töihin. Ja nyt on juuret työnnetty sy-

Sähköasentaja Pentti Lindstedt talonsa edustalla tuttu työkalu olallaan

välle kotiseudun maaperään, kun on perhe ja tämä talo, omin käsin rakennettu.

Vaimo oli ollut kannustajana talo-puuhassa. Itse Lindstedt oli tuuminut, että rahaa olisi pitänyt olla etukäteen säästössä runsaanpuoleisesti. Emäntä tuskastui kuitenkin pieniin ja puutteellisiin tiloihin, ja niin teki Lindstedt yhdessä vaimonsa kanssa lujan päätöksen talon rakentamisesta.

Keväällä kaksi vuotta sitten alkoi perustuksen kaivuu. Maaperä oli kovaa somerikkkoa, mutta ampumalla se pehmeni. Syksyllä oli talo vesikatossa ja talven mittaan tehtiin sisätöitä. Silloin valmistui keskuslämmityskin taitavan putkiasentajan Antti Gustafssonin avustamana. Tunnustuksen saivat myös muurarit, Hellgrenin kolme veljestä, jotka yhdessä päivässä veivät muurauksen alhaalta ylös saakka.

Tolpituksessa ja maalaustöissä Lindstedt sai myös vähän apua, mutta muuten oli talo oman työn tulos. Pappa Lindstedt oli ollut kirvesmies, joten täytyihän pojankin

kädessä pysyä kirves, saha ja vasa. Ei ollut oikeastaan haittaa muusta kuin pikaisesta luonnosta, kun olisi pitänyt saada kaikki hetkessä valmiiksi. Kun Lindstedt oli valitellut sahansa kehoa purevuutta, oli naapuri sanonut, ettei hän saakaan sahaa niin teräväksi, että kakkosnelonen menisi poikki yhdellä tempauksella. Tarvitaan siinä sentään muutama vetokin.

Niin valmistui talo, huoneet pairoitiin ja maalattiin ja lokakuun 5 päivänä 1958 muutettiin oman kurkikirren alle. Sinä päivänä Lindstedt istahti keinutuoliin, huokasi urakkansa jälkeen ja sanoi hieman ihmetelleensä, että talounelmasta oli tullut niin nopeassa tahdissa tosi.

Käytiin siitä sitten sisälle taloa katsomaan. Kaunista, avaraa ja viihtyisää oli, sen saatoimme todeta ensi silmäyksellä— kolme huonetta ja keittiö. Mutta oli vielä jotain muutakin, mikä meille selveni vasta pohjakerrokseen tutustuessamme. Huomasimme, että suunnittelussa oli nähty tavallista enemmän vai-

Pentti Lindstedt esittelee viimeisintä aikaansaannostaan, pohjakerrokseen kaivettua kaivoa sosiaalipäällikkö Erkki Mattssonille

Puhdistaja Arvi Lindstedtin kaunis omakotitalo pihakoivujen keskellä

Arvi Lindstedtin perhe koolla
olohuoneessaan

vaa. Lindstedt kertoikin syventyneensä talonsa suunnitteluun asentaessaan sähköjohtoja omakotitaloihin. Hän otti opiksi hyvät ja huonot puolet ja muovasi mielikuvituksessaan omaa taloa ja tällainen siitä sitten tuli.

Alakerrassa sijaitsivat sauna, pesuhuone ammeineen ja pukuhuone. Siellä oli myös Minor-keskuslämmityskattila, moottorilla käyvä vesipumppu, painevesisäiliö, kuumavesi-boileri, kellari ja runsaasti säilytystiloja. Hämmästyimme aika lailla, kun isäntä näytti meille viimeisen aikaansaannoksensa, talon alle kaivamansa kaivon. Pihamaallakin oli kaivo, mutta kun sen veden maku ei oikein tyydyttänyt, päätti hän yrittää uutta kaivoa ja uumoili sopivimman paikan olevan juuri talon alla. Viime helluntaipyhinä alettiin kaivaa. Silloin oli alkukuu ja kansanviisauden mukaan sopivin hetki kaivon kaivamiseen, koska se tiesi hyvää vettä. Mene ja tiedä tuon taian kanssa, mutta vesisuoneen kaivonrakentaja osui, eikä ollut veden maussakaan mitään vikaa.

Ei ollut kylläkään helppo tehtävä kaivon tekeminen rakennuksen alle. Jo maan siirtäminen kellarikerrok-

sesta oli työlästä. Vastan tuli kova somerikkokin, mutta menehän mies vaikka läpi harmaan kiven, niinpä tämänkin esteen. Renkaiden pujottelemisen kaivon paikalle ja niiden laskeminen vaati omat keinonsa. Siellä ne nyt joka tapauksessa olivat ja kaivo oli puolillaan kirkasta, makeata vettä. Tämä kaivon onnistuminen tuntui tuottavan Lindstedtille kovasti mielihyvää. Se oli kuin piste i:n päälle koko talonrakennustouhussa.

Arvi Lindstedtiä tapaamassa

Tiedustelimme lähinaapureita ja saimme tietää, että Lindstedtin velimies asui tien toisella puolella vähän alempana. Kiitimme vierailusta ja päätimme käydä myös häntä ja hänen perhettään katsomassa.

Isäntä, joka työskentelee valimon puhdistamossa, oli juuri palannut

työstä ja vietti lepoa hetkeä päivän raskitusten jälkeen. Samanlaisen omakotitarinan kuulimme täälläkin. Vaimo, Kannakselta kotoisin ja siirtolaisena Pyhäjärvelle joutunut, oli tässäkin tapauksessa ollut sysäyksen antajana ja innostutti miehensä talohankkeeseen. Talo rakennettiin, eikä hetkeäkään olla sen päätöksen tekoa ja toteuttamista kaduttu. Lämpimin äänenpainoin esiteltiin tätä uutukaista taloa, viihtyisää kotia. Ei unohdettu pihakoi-vujakaan, eikä kottaraispariskuntaa, jolla oli oma koti koivun latvassa. Ja lopuksi siirtyi tässäkin talossa puhe edessä avautuvaan maisemaan, josta jo edellä kerroimme. Sama kiintymys omaan kotiseutuun huokui myös tästä perheestä. Perheenemäntäkin tunsu löytäneensä täältä itselleen uuden kotiseudun Karjalaaan jääneen tilalle.

Metsäkulman hallalaiset ovat ympäröineet omakotitalonsa orapihlaja-aidalla

Hallalaisten "Kaivopuisto"

Työnjohtaja Väinö Ylösen omakotitalo

Rva Helmi Ylönen yläkerran parvekkeella mattoja ravistamassa

Talon miniä rva Henny Ylönen talon nuorimman isännän kanssa

Hallassa yhtiö on jakanut omakotitontteja Rauhalan ja Metsäkulman omakotialueilta yhteensä 38. Kaikkiaan hallalaiset ovat rakentaneet yhtiön omakotirakennustoiminnan tukemana 74 omakotitaloa.

Kierrellessämme näillä kauniilla omakotialueilla päätimme täälläkin tehdä yllätysvierailun ja valitsimme kohteeksemme lautatarhan työnjohtajan Väinö Ylösen talon. Isäntä itse oli töissä, päiväsaika

kun oli, mutta rouva Helmi Ylönen oli valmis ottamaan meidät vastaan, siitä huolimatta että oli perjantai ja talon vakituinen siivouspäivä.

Rouva Ylönen ei aloittanut esittelyään omasta talosta vaan naapureista. Siinä oli rivissä viisi rakennusta: naapureina Heikkilä, Adolfsen, Kolehmainen ja Länsimies, kaikki Hallan työnjohtajia. Hänellä oli pelkkää hyvää kerrottavana naapuriperheistä. Rakennusvaiheen

kuorman perään ja siten saatu pihat viheriöimään.

Ylösen talo on komea ja siitä voi hyvinkin sanoa, että taloni on minun linnani. Suurelta osalta se on omien käsien aikaansaannos ja varsinkin perheen poika, sahan työnjohtaja Timo Ylönen, on uuras-
tanut väsymättä talon rakentamisessa. Poika asuu myös nuorikkonsa kanssa tässä talossa, yläkerran viihtyisissä ja tilavissa huoneissa.

Huoneet on hauskaasti ja tarkoituksenmukaisesti sijoitettu ja 'pappa' Ylönen on saanut itselleen oman kulmahuoneen. Sen hän tarvitsee, sillä siellä hän ottaa 'ansatsia' puhaltuen barytonitorveaan ja harjoittaen kuorostemmojaan. Hän on näet Hallan innokkain musiikkimies, ja hänestä on sanottu, että hän laulaa ja soittaa kahdeksan iltaa viikossa. Rouva sanoo sen kuitenkin olevan vahvasti liioiteltua, sillä nykyisin hänellä on melkein säännöllisesti perjantai-ilta vapaa.

Katseltiin talon pohjakerroskin. Sieltä löytyi sauna, keskuslämmitys ja muut asiaankuuluvat tilat. Entisajan rakentamiseen verrattuna lie-neekin ehkä suurin mullistus tapahtunut juuri näissä omakotitalojen pohjakerroksissa. Sen avulla on tuotu pitopaikat ja mukavuudet saman katon alle ja pohjakerroksesta on tullut melkein yhtä tärkeä kuin varsinaisesta asuinkerroksesta.

Hyppyrimäen alue sijaitsee mäntymetsässä savolaisen vaaramaiseman keskellä

Höyryturpiininhoitaja Väinö Tirkkonen öljymässä talonsa ikkunan kehyksiä

Kirvesmies Veikko Leskisen rouva lapsineen omakotitalon pihakeinussa

Juantehtaan omakotirintamalta

Juantehtaalla on kuluneena 10-vuotiskautena rakennettu 63 omakotitaloa. 30 taloa sijaitsee Hyppyrimäen metsäisessä maastossa omassa rauhassaan. Lisäksi on yhtiöläis-taloja Uudenkylän, Marjorannan—Jouhtenisen, Valkeislammen, Ruislammen, Irvinlammen ja Puukkomäen alueilla.

Suurin osa Hyppyrimäen taloista on rakennettu yhtiön luovuttamille tonteille. Vuodesta 1951 alkaen yhtiö on luovuttanut 22 tonttia. Näistä on 18:lla talo valmiina, kaksi valmistusvaiheessa, yhden perustustyöt käynnissä ja yksi suunnitteluvaiheessa. Muilla omakotialueilla on tällä hetkellä rakenteilla kolme taloa.

Miesten askartelukerho Kuusankoskella

Suomalaisella miehellä on peukalo ylipäänsä aina kohdallaan eikä suinkaan keskellä kämmentä, niin kuin poropeukalosta on tapana sanoa. Kirvesmiehenä hän on tunnistettu ja maine on kiirinyt aina valtameren taakse. Mutta myös sellaisissa tarkkuutta vaativissa puutöissä, joissa sentin on vastattava senttiä ja millin milliiä, hän on kätevä ja aikaansaapa. Kukaties tämä taipumus on vuosisataista kansallista perua, puusta kun on kautta aikojen täällä metsäisessä pohjolassa

Kirvesmies Matti Poikala
vannesahan ääressä,
taaempaa dipl.ins.
Lauri Kaira

Rakennustyömieks Sulo Ekholm
viimeistelemässä puutarhatuolia

Kolmen Timosen voimalla
— isä ja kaksi poikaa —
synnyttellään tässä
moottorivenettä

jouduttu valmistamaan melkein kaikki käyttöesineet.

Niinpä suomalainen onkin luontainen nikkari ja hän tuntee myös veren vetoa tähän jaloön ammattiin, olkoonpa hänen jokapäiväinen työpaikkansa tehtaassa tai konttoripöydän ääressä. Tarvitsee vain pistäytyä miesten askartelukerhossa, niin tulee tästä vakuuttuneeksi. Siellä ovat kaikki niin syventyneet työhönsä, että tuskin huomaavat tu-

lijaa. Ja jälkeä kanssa tulee, kuten tämän aukeaman kuvistakin näkyy.

Tämä työpaja on askartelukerho sanan parhaassa mielessä. Miehet puuhailevat siellä vapaa-iltoina, tahtovat saada käsistään syntymään jotakin kelvollista ja kaunista, ja useimmille tämä harrastus on samalla ikään kuin vastapainona varsinaiselle jokapäiväiselle työlle. Melkein kaikki ovat omatekoisia nikkareita, joiden koulutus rajoit-

tuu kansakoulun veistosalissa saatun alkeisopetukseen. Sitä hauskeempaa on todeta heidän herpautumaton innostuksensa ja erinomaiset aikaansaannoksensa.

Tämä yhtiöläisten askartelukerho sai alkunsa kymmenkunta vuotta sitten. Silloin oli kuitenkin tilaisuus kokoontua vain yhtenä iltana viikossa ammattikoulun puutyöluokkaan, mutta ammattikoulun opetusohjelman muututtua kerho pääsi

Ylimestari Ahti Hakalainen
maalaa hienon
moottorikiitäjensä
sisäpohjaa

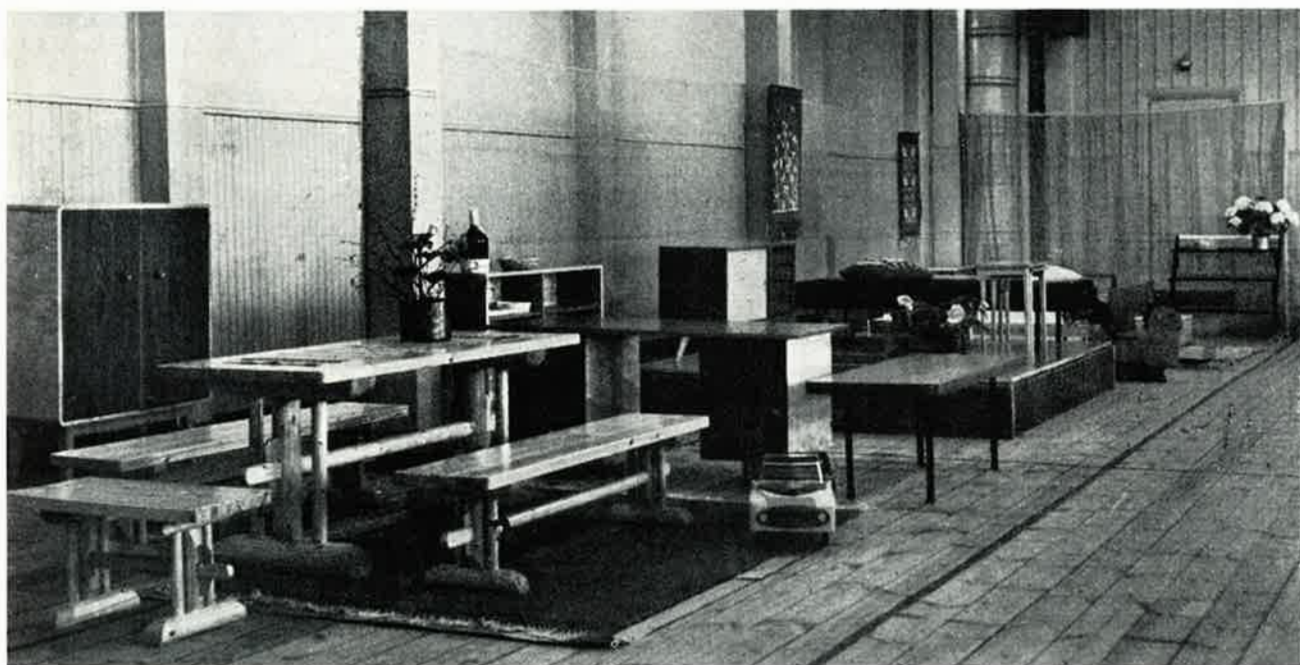
joka arki-ilta työpajaansa. Syksyllä 1957 kerholle luotiin entistä paremmat työskentelymahdollisuudet sen saatua haltuunsa entisen Val-kaman koulun vanhimman koulurakennuksen. Kuluneen kevään aikana askartelupaja on edelleen laajentunut ja käsittää nyt koko rakennuksen alakerran: kaksi tilavaa

luokkahuonetta ja opettajan entisen asunnon. Luokkahuoneet ovat kone-saleina ja muut tilat penkkityötä, kasausta ja viimeistelyä varten. Puusepänkoneita on kuin parhaassakin puusepänverstaassa ainakin: vannesaha, oikohöylä, tasohöylä, sirkkeli, pystyporakone ja santuri. Höyläpenkkipaikkoja on 13. Ohjaa-

jana toimii rakennusmestari Matti Haikola.

Harrastus on vuosi vuodelta lisääntynyt ja on täytynyt ottaa käytäntöön jonotuslista, jotta kukin pääsisi vuorollaan. Päätyneenä talvikautena kertyi askartelutunteja yli 6.000 ja nikkarien luku nousi 126:een. Mutta tehtiinpä siinä kalua-kin monenmoista lukumääränkin noustessa yli 600:n. Moni koti on saanut perheensä tekemiä huonekaluja, kuten erilaisia pöytiä, tuoleja, sänkyjä, kirjakaappeja ja li-pastoja. Suosituin oli puutarhatuoli, joita valmistettiin toistasataa. Joku muisti vaimoaan kangaspuilla, joku taas valmistasi askarteluhuoneeseensa höyläpenkin. Kevätpuolella tarttui askartelijoihin veneenrakennuskuume ja kaunislinjaisia vaneriveineitä sekä jollia syntyikin useita.

Kelpaa nikkarikerhon käsialaa
panna näytteillekin
Näkymä askartelutöiden näyttelystä
Kuusankosken seuratalossa

Pirta paukkuu

Tekstiilitaiteilija Annikki Salmi ja neiti Eeva Telkkinen tutkimassa tänään mallia

Rva Kerttu Pöysä ja Jenny Mankki viimeistelevät kaksipuolista kuvikasmattoa

Rva Martta Niemi
tänäkankaansa ääressä

Kuusankoskelaisten yhtiöläiskotien miehet nikkaroivat askartelupajassaan ja samanlaista vilskettä ja työniloa kohtasimme Kuusankosken kutomossa, jossa äidit ja tyttäret helskyttelivät kangaspuissa kudonnaisia perheen hyödyksi ja iloksi.

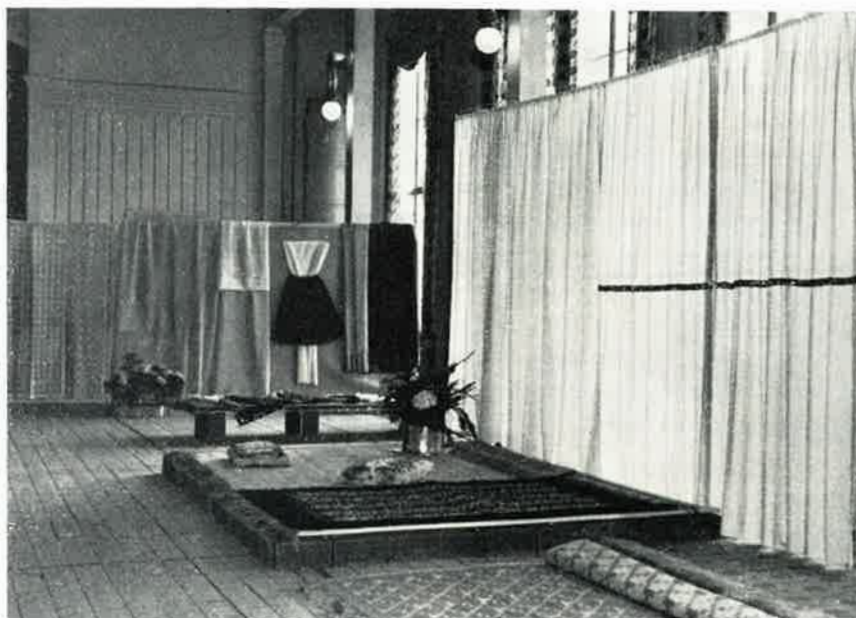
Yhtiön kutomo Kuusankoskella on ollut toiminnassa jo yli kaksikymmentä vuotta. Naisväen keskuudessa ilmeni 1930-luvun loppupuolella palava innostus kangaspuiden ääreen. Niinpä käännyttiin yhtiön puoleen, joka luovuttikin huonetilat kutomon käyttöön Vanhalasta, entisestä konttorirakennuksesta, jonne yhtiön toimesta hankittiin yhdet isot ja kahdet pienet kangaspuut. Pieni kutomakerho

aloitti toimintansa ohjaajanaan silolinen puutarhaneuvoja Eeva Kaukonen. Mutta innostus ja kutojien joukko kasvoi ja pian Vanhalan tilat eivät enää riittäneetkään. Jälleen tuli yhtiö avuksi. Kutomo sijoitettiin nyt Kuusaansaareen, keskelle tehdasaluetta, vanhaan harmaaseen tehdassaliin, jossa se toimi vuoteen 1953.

Näistä Kuusaansaaren vuosista kertoilivat eloisasti ahkerat kudonnan harrastajat rouva Jenny Mankki ja Kerttu Pöysä. Heillä oli paljon värikkäitä muistoja kerrottavanaan tältä ajalta, johon sota-vuodet painoivat oman leimansa. Uuteen kutomoon oli hankittu lisää kangaspuuta, joten toimintaa voitiin laajentaa. Luovuttiin kerhomuodosta

Kevään puhdetyönäyttelyssä
Kuusankosken seuratalossa
oli esillä kaunis osasto kutomossa
valmistettuja kudonnoisia

Kauniita täkänöitä kutomoiden
kevätnäyttelyssä Voikan seuratalossa

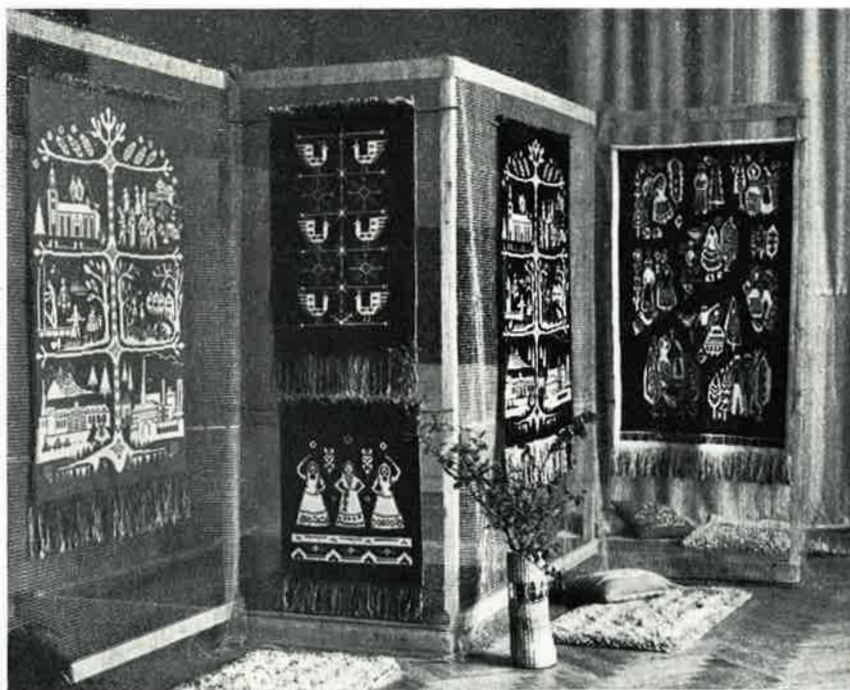
ja puutarhaneuvoja Sylvi Uusitalo, joka oli ryhtynyt kudonnan ohjaajaksi, piti kursseja, joilla hän teoreettisen sekä käytännöllisen opetuksen muodossa antoi perusteellisia tietoja kankaan kudonnassa. Koska kutojien oli itse huolehdittava kuto-
mon siisteydestä, muodostettiin heistä viikon kerrallaan toimivia emäntäryhmiä, jotka siivouksen ja järjestyksenpidon lisäksi keittivät päivittäin puuroa ja kahvia, koska kutojat eivät malttaneet innostukseltaan käydä kotona ruokailemassa. "Mehän kudoimmekin siellä yötä päivää. Muistan kuinka vasta jokus viiden maissa aamulla maltoimme lähteä kotiin", kertoi rva Mankki iloisesti naurahdellen. Kutomo sijaitsi tehtaiden keskellä, joten ei ollut pelkoa kenenkään häiritsemisestä ja senpä tähden siellä saattoi-
kin kutoa 'yötä päivää'.

Sotavuodet olivat alkaneet, kutomosalin ikkunat peitettiin paperilla, loimet muuttuivat paperinaruiksi ja kuteet samoin, mutta ihmetellen haastateltavamme totesivat, ettei innostus siitä sammunut. Siellä peitettyjen ikkunoiden takana mattosukkulat sukelsivat enti-

seen tapaan paperiloimien lomitse, iloista mielialaa pidettiin vireillä ja ankeista ajoista huolimatta yritettiin kekseliäisyyden avulla saada syntymään yhtä ja toista parempaa tekstiilien puutetta poistamaan. Nämä kudonnan ystävät ovat sitä mieltä, että kangaspuiden ääressä vietetty aika on ollut virkistävää ja

mielenterveyden kannalta mitä parhainta askartelua samalla kun työn tulokset ovat tulleet kodin hyödyksi ja monestikin kipeään tarpeeseen.

Samoihin aikoihin kun kudonnan nykyinen ohjaaja, tekstiilitaiteilija Annikki Salmi v. 1947 tuli yhtiön palvelukseen, perustettiin kutomo myös Voikkaalle, koska sikäläiset

naiset samanlaisen elävän innostuksen ajamina olivat tulleet kutomaan Kuusankosken puolelle, joskin myös Voikkaalla oli järjestetty kutomakursseja. Koska matka Kuusankoskelle oli hankala, oli elätetty toivoa saada kutomo omalle paikkakunnalle. Yhtiön toimesta se järjestettiin Voikan entiseen saunarakennukseen, jossa se on toiminut jo toistakymmentä vuotta. Myös tämän kutomon ohjaajana toimii tekstiilitaiteilija Annikki Salmi.

Innostus oli herättänyt kudonnan harrastuksen, mutta näinä sodanjälkeisinä vuosina olivat opitut taidot tarpeen, sillä kodit tarvitsivat uusia tekstiilejä. Matot, liinavaatteet, kaikki tekstiilitavara oli loppuun kulunut, haluttiin päästä pula-aikana hankituista paperikanakaista. Koska kaupat eivät voineet kuitenkaan vielä paljoakaan auttaa perheenäitejä pulasta, keräsivät he kaikki matonkuteiksi kelpaavat tilkut ja rievut, kehräsivät sillaa ja villaa ja lähtivät kudonnan ohjaajan pakeille, joka useinkin joutui aikamoisten probleemien eteen, kun oli koetettava keksiä mitä erilaisimmasta materiaalista hyvää ja kaunista. Mutta kankaita rakennettiin ja sidoksia tehtiin ja niistäkin ajoista päästiin, sillä vähitellen alkoi kauppoihin ilmestyä lankoja eikä enää tarvinnut nähdä entistä suurta vaivaa materiaalihankinnossa. Kankaiden laatu parani, väri- valikoima laajeni ja nyt voitiin toteuttaa suuriakin haaveita.

Vuonna 1953 kutomo muutti jälleen majaa, tällä kerralla ammattikoulun valoisiin ja viihtyisiin suojiin, jotka tarjosivat hyvät mahdollisuudet työskentelylle. Tekstiilitaiteilija Salmi kertoi, että aluksi järjestettiin joka vuosi kudonnan peruskurssi, myöhemmin joka toinen vuosi ja ohjelmaan otettiin entistä enemmän erikoiskursseja. On

pidetty kansallispukukursseja, joululahjakursseja, kudonnan jatkokursseja, pukukangaskursseja ja useita tākänäkursseja. Aina on tulijoita kursseille riittänyt, useasti enemmän kuin on voitu vastaanottaa.

Tällä kerralla oli kutomossa meillä tākänäkurssi, jolla oli 37 osanottajaa. Käväisimme kangaspuiden ääressä tutustumassa tähän keskiajalta peräisin olevaan tākänätekniikkaan. Kovin monimutkaiselta se vaikutti, vaikka eräs kurssilainen, rva Aavaluoma vakuuttikin tākänän syntyvän suuremmista vaikeuksista, kunhan vain ensin 'pääsi jyvälle'. Tämä kaksi kuukautta kestänyt kurssi päättyi toukokuun lopussa ja jokakevääisessä, traditioksi muodostuneessa kutomatöiden näyttelyssä saimme tutustua sekä näiden kurssilaisten että muidenkin vuoden aikana kutomossa työskennelleiden yhtiöläisnaisten arvokaisiin aikaansaannoksiin.

Suurin osa Voikan seurataloon näytteille asetetuista kudonnaisista oli tākänöitä, jotka iloisine ja valoisine väreineen elävöittivät näyttelysalia. Vaaleasävyiset verhokankaat, kauniskuvioiset pöytäliinat, hame- ja puserokankaat, somat tyynyt, matot ja katsojaa erikoisesti viehättäneet pellavaiset pikkuliinat kertoivat ahkerien naisten näppäryydestä ja lukemattomista työtunneista, jotka oli vietetty kangaspuiden ääressä. Näyttely saavutti ilahduttavan suuren yleisömenestyksen, sillä toistatuhatta katsojaa kävi tutustumassa tähän näyttelyyn.

Aikaisemmin keväällä pidettiin Kuusankosken puolella askartelunäyttely, jossa oli myös paljon kutomossa tehtyjä töitä näytteillä. Verrattaessa nykyisiä tuloksia alkuaikojen kudonnaisiin, voidaan varauksitta todeta, että taso niin taidollisesti kuin taiteellisesti on ilahduttavasti noussut.

Omakotitalon puutarha

Puutarha kuuluu tärkeänä osana omakotirakentajan suunnitelmiin. Monivuotinen unelmamme on ehkä toteutunut, olemme omakotitontin onnellisia omistajia. Rakennuspiirustukset olemme saaneet käsiimme ja jopa ruvenneet aloittamaan rakennustöitä. Samanaikaisesti rakennuksen kanssa meidän tulisi ryhtyä suunnittelemaan puutarhaa tontillemme. Maassamme ei aina osata kylliksi arvostaa puita, jotka ovat lähimpänä rakennuksia. Rakennusvaiheen aikana saatetaan hakata ajattelemattomasti pois monta puuta, jotka myöhemmin olisivat tarpeen komeina pihapuina tai muodostamassa tuulensuojaa. Suuret puut antavat rakennukselle kehystä ja pihamaalle arvokkuutta.

Puutarha ei nykyään ole enää koriste rakennuksen ympärillä, vaan se on osa kotimme kokonaisuutta. Lähin yhteenkuuluvuus on epäilemättä kodin ja pihan välillä. Kotipihan tulee olla parhaimmassa merkityksessään käytännöllinen, viihtyisä ja kaunis. Moni meistä on ihaillut kotia, jota ympäröi kaunis ja hyvin hoidettu puutarha. Se näyttää viihtyisältä ja sopeutuu kauniisti ympäristöönsä. Tätä kauneutta ei valitettavasti ole lähelläkään kaikkien talojen ympärillä. Miten lohduttoman näköinen on sellainen talo, jonka rakennuksia ei verhoa ainoakaan köynnöskasvi, eikä pihamaalla kasva yhtään puuta eikä pensasta. Kuinka ihastuttava ja puoleensa vetävä on pienikin talo, jonka kuistin kahden puolen ja puutarhan reunoilla sopivissa paikoissa on kukkia, koristepuita ja -pensaita.

Puutarhasta on saatava kodin laajennus, kesäinen huone, jossa perhe voi mahdollisimman paljon

jokapäiväisessä käytössä. On tärkeätä, että oleskelupaikalta on jonkin suuntaan kaunis näköala. Onnellinen se, jolla on kauniit maisemat ihailtavinaan.

Koristepensaitten avulla voidaan loihtia monia kauniita näkymiä puutarhaan tai toisaalta peittää jotakin vähemmän kaunista näkyvistä. Ne ovat lisäksi vähän hoitoa vaativia ja voivat lisätä puutarhan kauneusarvoa paitsi kukinnallaan myös syysväreillään.

Puutarhan kauneuteen ja viihtyisyyteen vaikuttavat monet seikat. Luonnosten ja suunnitelmien toteuttaminen vaatii pitkäaikaista ponnistelua ja aherrusta. Kauniin ja viihtyisän puutarhan luominen on jo useamman toteutettavissa.

Eva-Kaisa Airaksinen

oleskella, työskennellä ja viettää vapaahetkiänsä. Perheenäiti saa puutarhasta tarvittavaa virkistystä ja vaihtelua — samoin perheenisäkin ehkä yksitoikkaisen tehdastai toimistotyön jälkeen. Lapset voivat kasvaa oman pihamaan piirissä ja saada puutarhasta sopivaa, tervettä askartelua. Paitsi kasviravinnon terveellisyyttä, voi puutarha oikein järjestettynä tarjota paljon mielen virkistystä. Rauhallinen vihreä kehys rakennuksen ympärillä on sinänsä jo miellyttävä katsella. Kenties siellä on lisäksi kukassa jokin pensas tai kukkaryhmä, joka väkisin vetää huomion puoleensa ja ilahduttaa mieltämme värikkyydellään. Pieni ja vaatimatonkin puutarha, joka on hyvin perustettu ja hoidettu, on jatkuva ilonaihe omistajalleen.

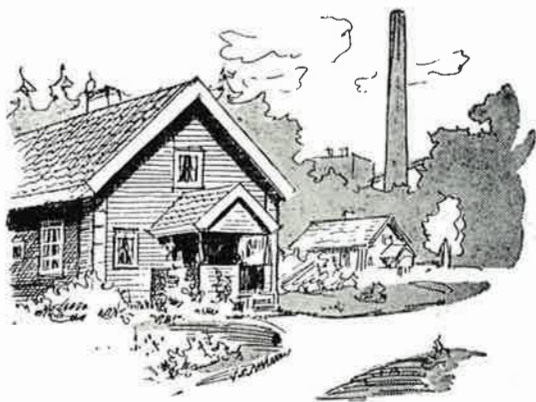
Lyhyt kesämme edellyttää, että jokainen mahdollinen hetki käyte-tään hyväksi kokoamalla voimia kesästä ja auringosta pimeän talvikauden varalle. Toivottavasti puutarhassa on varattu paikka myös

lepohekien viettoa varten, paikka, jonne voi siirtyä lukemaan päivän postia tai tekemään käsitöitä, päivällislevosta ja kahvihetkistä puhumattakaan. Tulisi pyrkiä siihen, ettei puutarhan oleskelupaikka jäisi vain vieraille näytettäväksi ylellisyydeksi, vaan että se olisi perheen

Tontin mukana 'lahjaksi' tulleista luonnonvaraisista puista saadaan pihamaan kauneimpia koristuksia

Hedelmä- ja koristepuut karkoittavat yksitoikkaisuuden alkuaan puuttomalta tontilta

Tehतालaiskoti

X

Leena ja Paavo rakentavat oman talon

Olemme päässeet jatkokertomukses­samme kymmenenteen lukuun. Siitä muodostuu myös viimeinen. Leenan ja Paavon perheessä on jouduttu suuren yrityksen eteen, joka tietää heiltä monen vuoden ponnistuksia. He ovat näet päättäneet ryhtyä omakotitalon rakentamiseen. Olemme seurailleet heidän elämäänsä heidän pienessä yhtiöläiskodissaan, kertoneet jokapäiväisistä asioista ja askareista ja alleviivanneet sitä, ettei ole suinkaan samantekevää, miten ne suoritetaan. Perheen sisäisen hengen luomisessa näillä arkisilla seikoilla saattaa olla aivan ratkaiseva merkitys. Tärkeimpänä edellytyksenä onnistumiseen on perheenmännän taitavuus ja yritteliäisyys. Hänen on todella paneuduttava tehtäväänsä. Leenassa olemme tavanneet juuri näin ajattelevan nuoren perheenmännän ja kenties monet lukijat ovat löytäneet hänestä jotakin opittavaa. Mutta antakaamme vielä kerran puheenvuoro kertomuksemme minulle, Leenan ja Paavon perheen hyvälle hengettärelle.

Eräänä päivänä sain Leenalta terveisiä ja kehoituksen käväistä hänen luonaan. Ja mikäpä onkaan minulle mieluisampaa kuin pistäytyä hänen kodissaan. Leena meni suoraan asiaan. Hän kertoi Paavon saaneen yhtiöltä omakotitontin ja perheen oli vallannut rakennuskoume. Monta iltaa oli istuttu pöydän ääressä ja piirretty taloa. Oli käyty tuttavien omakotirakentajien luona,

tutustuttu heidän taloihinsa ja kysytty neuvoja. Siitä se oli lähtenyt heidän talonsa kehittymään ja nyt sen oli ammattimies piirtänyt jo paperille.

En ollut tottunut katselemaan tällaisia piirustuksia. Ulkokuvan tietysti käsitin, mutta pohjapiirustusten tajuaminen oli vaikeampaa. Leena johdatteli minua paperilla huoneesta toiseen, osoitteli komerotiloja vei alas kellariin sekä vuorostaan ullakolle. Siitä se minulle heidän tuleva talonsa vähitellen selvisi. Pilvilinnalta se minusta näytti. Mutta olihan se jo tuossa paperilla, miksipä ei sitten ajan mukana myös todellisuudessa.

Nyt ymmärsin paremmin Leenan täsmällisen rahatalouden hoidon, josta kerroin viime kerralla. Määrätietoisella säästämisellä olikin kauaskantoinen tarkoitus, alkupääoman kokoaminen oman kodin rakentamista varten. Nyt sitä oli kertynyt sen verran, että he aikoivat yrittää. He tajusivat kyllä, etteivät omat markat pitkällekkään riittäneet, mutta lainan turvinhan muutkin rakensivat. Ei sitä tuskin koskaan pääsisi alkuun, jos koko raha pitäisi olla nyrkissä. Kun he olivat tähänkin saakka osanneet hoitaa asiansa, niin miksipä ei vast'edekin, joten velat tulisivat aikanaan maksetuksi.

Leena kertoi, että Paavosta tämä taloajatus oli alkuaan lähtöisin. Hän oli sitä ensin omassa mielessään kypsyttellyt ja esitti sitten aatoksen-

sa niin vakuuttavasti, että sai Leenan heti puolelleen.

Olipa tässä uutista kerrakseen ja toivotin talohankkeelle parhainta onnea ja menestystä. Mutta Leena sanoi, että tarvitaan tässä minunkin apua. Sanoi tarvitsevansa koti-ihmistä ja lapsenkaitсия, sillä tontille on hänenkin mentävä niin usein kuin suinkin. Vaimon paikka on uudisrakennuksellakin miehensä rinnalla. Kyllä naiselle kaikenlaisia sekatyömiehen hommia riittää. Ja tarvitaanhan kahvinkeitäjäjäkin.

Leena oli innoissaan. Ei häntä tuntunut urakka pelottavan. Äkkiä hän ehdotti, että mennäänpä katsomaan tulevaa talon paikkaa. Ei ollut matkaakaan kuin runsas kilometri. Menimme kauniin omakotialueen halki, sieviä taloja tien kahden puolen ja kauempanakin aina korkealle mäenrinteeseen saakka. Ahkerien käsien, yritteliäiden miesten ja naisten rakentamia.

Kas tässä, sanoi Leena tultuamme loivalle rinteelle, jossa kasvoi harvahkoa metsää, muutama komea tukkipuukin joukossa. Tässä on meidän tulevan talomme paikka. Aluskasvillisuutta oli jo jonkin verran raivattu ja talon paikka paalutettu. Kyllä siihen kelpasi rakentaakin: avara jokimaisema avautui edessä ja kauempana kohosi komea tehdasryhmä. Kas siinä kaksi tärkeätä ja toisiansa täydentävää tekijää: tehdas ja koti. Niiden ympärillä tässäkin perheessä elettiin ja työskenneltiin.

Julistamme valokuvauskilpailun

Keiltä saamme kauneimmat ja osuvimmat valokuvat? Siitä nyt on kysymys. Ja jotta yrityksemme johtaisi mahdollisimman hyviin tuloksiin, julistaa lehtemme valokuvauskilpailun ja kehoittaa kaikkia valokuvausta harrastavia yhtiöläisiä osallistumaan siihen.

Hyvät kilpailijat! Tietenkin etsitte näppäilykohteenne tässä jalossa kuvauskilvassa yhtiömme ja yhtiöläistemme piiristä. Siis juuri siitä työ- ja elämänympäristöstä, jonka keskellä olette ja vaikutatte ja jonka parhaiten tunnette. Siten voitte valokuvata asiantuntijan ottein ja jälki on sen mukainen, kunhan vain olette riittävästi perillä valokuvaamisen tekniikasta. Mutta alkeistiedoillakin voitte päästä vaikkapa täysosumaan, jos osaatte valita aiheenne keskitetysti ja suoritatte kuvauksen otollisena ajankohtana. Jokaisen siis kannattaa yrittää ja vaikka palkintoa ei tipahtaisikaan, niin yrityksenne koituu teille joka tapauksessa iloksi ja opiksi.

Vaikka rajoitamme aihepiirin käsittämään yksinomaan yhtiötä ja yhtiöläisiä, niin liikkumatilaa on silti runsaasti, eikä aiheista tule varmaan olemaan puutetta. Kaiken lisäksi kilpailu tulee aiheryhmitteilyn puolesta tapahtumaan kolmessa sarjassa, mikä on omiaan lisäämään mielenkiintoa kilpailua kohtaan. Sarjat ovat seuraavat:

A. Tehdasnäkyvät

Otsikko jo sanoo, millaisiin kohteisiin kamera on suunnattava. Mutta tietysti tehdasaihekin voidaan nähdä monella eri tavalla. Kuva saattaa olla maisemakuvan kaltainen, jossa tehtaalla tai tehdasryhmillä on keskeinen osuus. Mentäessä aihetta lähemmäksi sen luonne voi muuttua arkkitehtoonisemmaksi ja 'tehdashenkisemmäksi'. Tämä aihepiiri tarjoaa lukemattomia kuvakulmia, lukemattomia mahdolli-

suuksia saada siitä irti miten vaikuttavia näkymiä tahansa.

B. Lähityökuvat

B-sarja käsittää lähityökuvat, joten kameramies joutuu menemään aivan työn ääreen. Ei ole puutetta näistäkään aiheista, sen me kaikki hyvin tiedämme. Tavallisimmin tällaisessa kuvassa työntekijä näyttlee pääosaa, mutta laajennamme tämän aihepiirin käsittämään myös sellaiset työvaiheet, joissa ei ole ihmistäkään mukana, vaan kuva kertoo jostakin yksinomaan koneiden suorittamasta työvaiheesta.

C. Yhtiöläisiä harrastustensa parissa

Tämä aihepiiri vie kuvaajan tehtaan ulkopuolelle yhtiöläiskotiin, puutarhaan, urheilukentälle, marjametsään, rantakaislikon reunaan ahvenia narraamaan, — melkeinpä mihin vain. Näemme näissä kuvissa yhtiöläisen sellaisessa ympäristössä ja sellaisten harrastusten parissa, jotka suovat hänelle viihdytystä ja virkistystä jokapäiväisen työn vastapainoksi. Ei ole pulaa aiheista, kelpaa niitä näppäillä.

Kilpailukuvien koko

Kilpailukuvien koko rajoitetaan ainoastaan pienimmän ja suurimman mitan mukaan. Pienin mitta on 18 cm ja suurin 30 cm. Esimerkiksi jos kuvaaja haluaa pysyä neliömäisessä muodossa, on pienin kuvakoko tällöin 18×18 ja suurin 30×30 cm. Muita suositeltavia kuvakokoja ovat 18×24 cm, 24×24 ja 24×30 cm. Jotta rajaamiselle ei asetettaisi esteitä, voidaan äärimittojen välillä liikkua aivan vapaasti.

Muut kilpailusäännöt

Kilpailija saa osallistua kuhunkin kolmeen sarjaan kahdella mustavalkoisella kuvalla, joten hän voi lähettää yhteensä kuusi kuvaa. Kuvien valmistamisessa on lupa käyt-

tää valokuvausliikkeiden apua. Kilpailukuvat on lähetettävä Kymi-Yhtymän toimitukselle tulevan lokakuun 15. päivään mennessä. Kukin kuva on varustettava nimimerkillä, minkä lisäksi kuvan mukaan on suljettuun kuoreen pantuna liitettävä asianomaisen nimi ja osoite. Kuvien on oltava tämän vuoden kuvasatoa. Näin ollen alkuvuonna otetut kuvat tulevat myös kysymykseen.

Palkinnot ja arvostelulautakunta

Kussakin sarjassa jaetaan kolme palkintoa arvoltaan 5.000, 3.000 ja 2.000 markkaa. Voitot ovat ostokortteja, jotka oikeuttavat valokuvaustarvikkeiden ostoon asianomaisen haluamasta valokuvausalan erikoisliikkeestä. Arvostelulautakunnan harkinnan mukaan voidaan lisäksi lunastaa 1.000 markan suurista lahjakorttia vastaan muitakin kilpailukuvia. Arvostelulautakunnan harkinnasta riippuen palkintosummat voidaan jakaa toisinkin. Yhtiö saa oikeuden kuvan julkaisemiseen.

Arvostelulautakunnan puheenjohtajaksi saadaan joko Otso tai Matti Pietinen, kumpikin tunnettuja ja tunnustettuja valokuvaajia. Muina lautakunnan jäseninä ovat taiteilija Topi Valkonen ja Kymi-Yhtymän vastaava toimittaja Veikko Talvi. Mikäli kilpailu onnistuu toivotulla tavalla, tullaan sen päätyttyä järjestämään näyttely kritiikkeineen.

Kevätjuhlan puhujia:
isännöitsijä Curt Cedercreutz (ylinnä)
ja varatuomari Robert Brotherus

Eläkeläisten kevätjuhlat

Yhtä varmana kevään enteenä kuin lintujen muutto Pohjolaan ja leskenlehtien kukat pengermillä on eläkeläisten kevätjuhla yhtiöläiselämässä. Huhtikuun 26 päivänä oli Koskelan kukin koristettu sali valmistautunut vastaanottamaan eläkeläisvieraat jokavuotiseen juhlaansa, joka vuodesta toiseen viehättää ja virkistää mieliä keväisissä tunnelmissa. Yleisömenestys on näissä juhlissa taattu, ja nytkin oli salimelkein viimeistä sijaa myöten täynnä. Kuusankosken Orkesteri maisteri Veikko Talven johdolla aloitti juhlan esittämällä Eino Linnalan suomalaisesta sarjasta "Nuorten miesten peli", kansanlaulun "Ikävä" ja "Suomalaisen kansanmarssin", jonka jälkeen isännöitsijä Curt Cedercreutz lausui läsnäolijat tervetulleeksi juhlaan. Kuusankos-

ken Naisvoimistelijain pikkutyttöjen, rva Mirjam Koskensepän ohjaaman voimisteluesityksen jälkeen lauloivat Henny ja Gunnar Takolander hauskoja, keväisiä lauluja. Juhlapuheen piti varatuomari Robert Brotherus käsitellen puheessaan ihmisten välisiä suhteita sekä nykyisten olojen merkitystä ja vaikutusta elintapoihimme ja suhtautumiseemme kanssaihmissiin.

Ohjelma jatkui ruotsalaisen yhteiskoulun oppilaiden salonkitanssiesityksellä, jonka oli ohjannut rva Ethel Berg. Lopuksi nähtiin Kuusankosken Teatterin esittämä Kyllikki Mäntylän kirjoittama "Elämäntapaus", joka palkittiin runsain suosionosoituksin. Tilaisuus päättyi suvivirteen. Virkistynein mielin poistuivat eläkeläiset juhlastaan hedelmäpussit kainalossaan.

Voikan eläkeläiset olivat kokoontuneet samana päivänä Voikan seurataloon viettämään kevätjuhlaansa, joka aloitettiin Kuusankosken Orkesterin musiikkiesityksillä. Varatuomari Aunis K. Kantosen tervehdyssanojen jälkeen lauloi Voikan Sekakuoro opettaja P. Laurikaisen johdolla keväisiä lauluja, rva Pirkko Kallio esitti lausuntaa ja Voikan Naisvoimistelijat esittivät rva Liisa Paavolan ohjaaman "Liikunnallisen marssin". Rva ja hra Takolanderin lauluesityksen jälkeen oli varatuomari R. Brotheruksen juhlapuhe. Lopuksi Kuusankosken Teatteri esitti myös voikkaalaisille Kyllikki Mäntylän näytelmän "Elämäntäpaus".

Koskelan salissa oli koolla puolituhantinen eläkeläisjoukko

Juhlan laulajapari
Henny ja Gunnar
Takolander

Voikkaalaisia
voimistelijaneitosia
esittämässä
liikuntaohjelmaa

Voikan seuratalo oli kansoitettu viimeistä tuoliriviä myöten

Katsaus aloitetoimintaan v. 1958

Vuosittaisen tavan mukaan luomme katsauksen viime vuoden aloitetoimintaan. Tarkastelun pohjaksi julkaisemme oheisen taulukon, josta numerotiedot selviävät.

Taulukon numeroja tarkasteltaessa kiintyy huomio ensiksi siihen, että uusien aloitteiden lukumäärä on jonkin verran pienentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 1957 saapui uusia aloitteita Kymintehtaalla 30 kpl ja Voikkaalla 13 kpl eli yhteensä 43 kpl vastaavien lukujen ollessa v. 1958 Kymintehtaalla 19 ja Voikkaalla 10, yhteensä 29 kpl. Vähennystä oli siis 14 kpl.

Kuitenkin on otettava huomioon, että käsiteltyjen aloitteiden hyväksymisprosentti on jatkuvasti nousut: v. 1958 se oli 31 % sen oltua edellisenä vuonna 29 %. Aloitteiden laatu on siis parantunut. Samaa todistavat maksetut palkkiot hyväksytyistä aloitetta kohti keskimäärin. Vuonna 1958 oli tämä summa 5.423:— sen oltua 4.777:— vuonna 1957.

Edellä todetusta aloitteiden lukumäärän vähentymisestä voisi ehkä saada kuvan, että kaikki kohteet alkaisivat olla läpikäytyjä ja parannettuja. Näin ei

kuitenkaan ole, sitä todistaa jatkuva aloitteiden saapuminen aloitetoimistoon. Kun otamme huomioon, että yhtiön tuotantolaitokset jatkuvasti laajenevat, niin kyllä kohteita riittää ja parannettavaa aina löytyy. Ajatukset on vain ujustelematta pantava paperille ja paperi pudotettava aloitelaatikkoon.

Jos jollakin ei ole täyttä selvyyttä aloitteenteon käytännöllisestä puolesta, voi hän ottaa omalla osastollaan yhteyden aloiteyhdyshenkilöön, jonka nimi esiintyy kunkin osaston ilmoitustaululla.

Nimenomaan nuorempia työntekijöitä varten, joilla ei ehkä ole tietoa, mitä kaikkea aloitetoiminnan piiriin kuuluu, siis mistä asioista aloitteita voidaan tehdä, liitämme tähän aloitesäännöstä a.o. kohdan:

"Aloitetoimintaan voimme sisällyttää kaikki ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on: joko parantaa entisiä, tai keksiä kokonaan uusia työtapoja, koneita, apuvälineitä, aineensäästämis- ja tuotteen parantamistoimenpiteitä, työturvallisuuslaitteita jne. — Tähän voimme lyhyesti sanoen sisällyttää kaikki ne toimenpiteet, jotka ovat omiaan parantamaan joko tuotantotehoa tai työolosuhteita."

Aloitetilasto 1. 1.—31. 12. 1958

Kymintehtas

V. 1958 saapuneita aloitteita:

Osastot	Aloitteiden lukumäärät					Palkkiot
	Saapuneita aloitteita	Hyväksytty	Hylätty	Käsitelly kesken	Toteutettu	
Sell.tehd.	9	1	6	2	1	3.000:—
Klooritehd.	3	1	2	—	1	10.000:—
Pap.tehd.	3	—	3	—	—	—
Rakennus	3	1	2	—	1	4.000:—
Korj.paja	1	—	—	1	—	—
Yhteensä	19	3 (15.8 %)	13	3	3	17.000:—

Vuodelta 1957 siirtyneitä aloitteita:

Sell.tehd.	5	1	4	—	1	2.000:—
Pap.tehd.	1	1	—	—	1	20.000:—
Korj.paja	2	1	1	—	1	3.000:—
Klooritehd.	1	—	1	—	—	—
Kuljetus	1	—	1	—	—	—
Yht.	10	3 (30 %)	7	—	3	25.000:—
Käsitelty v. 1958 yhteensä	29	6 (20.7 %)	20	3	6	42.000:—

Voikka

V. 1958 saapuneita aloitteita:

Osastot	Aloitteiden lukumäärät					Palkkiot
	Saapuneita aloitteita	Hyväksytty	Hylätty	Käsitelly kesken	Toteutettu	
Korj.paja	6	3	2	1	2	11.000:—
Sell.tehd.	1	—	—	1	—	—
Puuhionno	1	—	1	—	—	—
Höyry	1	1	—	—	1	2.000:—
Karb.tehd.	1	—	1	—	—	—
Yhteensä	10	4 (40 %)	4	2	3	13.000:—

Vuodelta 1957 siirtyneitä aloitteita:

Rakennus	1	1	—	—	1	7.500:—
Kuljetus	1	1	—	—	1	5.000:—
Sell.tehd.	1	1	—	—	1	3.000:—
Yhteensä	3	3 (100 %)	—	—	3	15.000:—
Käsitelty v. 1958 yhteensä	13	7 (54 %)	4	2	6	28.500:—
Kymint. ja Voikka yhteensä	42	13 (31 %)	24	5	12	70.500:—

Pitkääaikaisesti palvelleita

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ALVAR LUNDBERG

varastonhoitaja Kymin päävarastolta tulee 30. 6. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 28. 7. 1896 Juankoskella. Opiskeltuaan Kuopion klassillisessa lyseossa hän tuli v. 1913 Juantehtas Oy:n puuhiomon varastoon apulaiseksi siirtyen parin vuoden kuluttua konttoriin varastokirjanpidon ja laskutuksen hoitajaksi yhtiön samanaikaisesti siirtyessä Kymin Oy:n omistukseen. Käytyään v. 1919—21 Kuopion kauppakoulun hän oli Salossa Suomen Raakasokeritehtaan palveluksessa varastokirjanpitäjänä ja ostajana. V. 1921 hän tuli Kymin Oy:n päävarastoon Kuusankoskelle tarkastajaksi ja hinnoittelijaksi. V. 1929 hänet nimitettiin nykyiseen toimeensa.

PAUL ANDERSEN

turvallisuustarkastaja sosiaaliosastolta tulee 24. 8. olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Hallassa 3. 4. 1896. Lopetettuaan v. 1913 koulunkäyntinsä hän meni Halla Ab:n palvelukseen ollen kahtena talvena Savonlinnan ja Iisalmen piirien tukkikasöörinä ja sen jälkeen konttoristina Halla-yhtiön tukkikonttorissa. Kymin

Alvar Lundberg

Paul Andersen

Oy:n palvelukseen hän tuli v. 1919 kirjanpitäjäksi metsäosastolle, missä toimessa oli vuoteen 1923, jolloin siirtyi Kymintehtaitten sk:n palvelukseen paikallispäälliköksi hoitaen tätä tehtävää ja myöhemmin aluepäällikön virkaa sk-järjestön lakkauttamiseen saakka. Nykyisessä virassaan hän on ollut vuodesta 1944 lähtien.

EMIL BORG

happomies Voikan selluloosatehtaalta tulee 15. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Viittaamme lehtemme edelliseen numeroon.

URPO VÄGG

höyryvoima-aseman hoitaja Voikan sähköosastolta tulee 21. 7. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Viittaamme lehtemme helmikuun numeroon.

VÄINÖ KYTÖ

viilaaja Kymin korjauspajalta tulee 25. 7. olleeksi yhtiön palveluksessa 40 vuotta. Hän on syntynyt Valkealassa 17. 2. 1902. V. 1917 hän tuli yhtiön palvelukseen Kymin ulkotyöosastolle. Nykyiselle osastolleen viilaajaksi hän siirtyi 30. 11. 1920.

SAMULI KARHUNEN

etupakkaaja Voikan paperitehtaalta tulee 2. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 28. 8. 1899 Karttulassa ja viettää 60-vuotispäiväänsä tämän vuoden elokuussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1919 Voikan sahalle siirtyen samana vuonna ulkotyöosastolle. Paperitehtaalta hän on työskennellyt v:sta 1922 lähtien ensin rullapakkaajana ja v:sta 1949 lähtien nykyisessä toimeensa.

JENNY BOMAN

siivooja Kymin talousosastolta tulee 6. 8. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Iitissä 27. 4. 1902 ja tullut yhtiön palvelukseen Kuusaan ulkotyöosastolle v. 1919. Työskenneltyään myös Kuusaan selluloosatehtaalta ja korjauspajalla hän siirtyi satulasepänverstaalle v. 1942 ompelijan ja siivoojan tehtäviin, missä työssä on edelleenkin.

ANTTI TUOMINEN

hitsaaja Kymin korjauspajalta tulee 6. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Jaalassa 20. 4. 1901. Yhtiön palvelukseen hän

Emil Borg

Urpo Vagg

Väinö Kytö

Samuli Karhunen

Jenny Boman

Erik Koski

tuli v. 1916 Kuusaan rakennusosastolle. Oltuaan välillä työssä muilla osastoilla hän siirtyi 4. 5. 1922 Kymin korjauspajalle nykyiseen tehtäväänsä. Tuominen on kuulunut n. 30 vuotta palokuntaan.

TAAVI JÄRVINEN

ratamies Voikan ulkotyöosastolta tulee 16. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Elimäellä 5. 4. 1901 ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1919 Voikan ulkotyöosastolle massanpurkajaksi ja kuormaajaksi siirtyen v. 1946 nykyiseen toimeensa.

ERIK KOSKI

urheilukentän hoitaja Kymin talousosastolta tulee 21. 9. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt litissä 19. 11. 1902. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1918 Kuusaan rakennusosastolle. Työskenneltyään välillä puutarhassa, höyryosastolla sekä Kuusaan sahalla hän tuli työhön Kymin selluloosatehtaalte v. 1938. Haa-voituttuaan vaikeasti talvisodassa hän ei voinut jatkaa työtään selluloosatehtaalte vaan siirtyi spriitehtaalte tislajaksi. V. 1956 hän ryhtyi hoitamaan nykyistä tehtäväänsä.

Merkkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

ENOK MATILAINEN

sihtimies Voikan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Ristiinassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1921 Voikan talliosastolle. Työskenneltyään eri osastoilla hän tuli v. 1930 puuhiomolle sihtimieheksi. Matilainen on innokas kalamies.

IIVARI KANSIKAS

vuoromestari Voikan puuhiomolta täyttää 60 vuotta 24. 6. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1917. Vuoromestariksi hänet nimitettiin v. 1921. Mestari Kansikas on aikoinaan ottanut innokkaasti osaa urheilu- ja mestarikerhotoimintaan.

ARVI HIETANEN

bobinirullaaja Kymin paperitehtaalte täyttää 60 vuotta 24. 6. Hän on syntynyt Jaalassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1922 Kymin paperitehtaalte

kalanterikoneelle apumieheksi. Vuodesta 1928 lähtien hän toimi kalanterikoneen käyttäjänä vuoteen 1958, jolloin hän siirtyi nykyiseen toimeensa.

HILDA TAKOJA

siivooja Kymin talousosastolta täyttää 60 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa hän on ollut yhtäjaksoisesti 1. 1. 1938 lähtien, jolloin hän aloitti 10 vuotta kestäneen työskentelynsä sikalan hoitajana Eerolan kartanossa. Tämä työ loppui v. 1948, jolloin rva Takoja siirtyi hoitamaan muita maatalouden piirissä esiintyviä tehtäviä. Siivoojaksi talousosastolle hän tuli v. 1956. Nuorempana kuului rva Takoja Mattilassa toimineeseen nuorisoseuraan. Sittenkin ovat kodin tarjoamat monet puuhaut muodostaneet tärkeimmän 'harrastuskohteen'.

EINAR KORPPI

rullapakkaaja Voikan paperitehtaalte täyttää 60 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Valkealassa, tullut yhtiön palvelukseen v. 1921 Voikan paperitehtaalte ja työskennellyt siellä koko ajan lyhyttä Kuusaan voimalaitoksen rakennustyömaalla oloa lukuun ottamatta.

Iivari Kansikas

Arvi Hietanen

Hilda Takoja

Aino Virta

AINO VIRTA

kirjuri Kymin ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 5. 7. Hän on syntynyt Ruokolahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli 18-vuotiaana kirjuriksi talliosastolle siirtyen v. 1935 samanlaiseen toimeen nykyiselle osastolleen.

VÄINÖ KIRVESNIEMI

ratamies Voikan ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 12. 7. Hän on syntynyt Muolaassa ja tullut v. 1918 Voikan ulkotyöosastolle purkaus- ja kuormaustöihin. V. 1955 hän siirtyi raitiotielle ratamieheksi.

FREDRIK AF FORSELLES

tilintarkastaja täyttää 60 vuotta 13. 7. Käytyään Grankullan yhteiskoulua hän antautui sotilasuralle. Hän osallistui vapaussotaan toimien mm. joukkueenjohtajana, kävi Vimpelin sotakoulun v. 1918, komppanianpäällikkökurssin kadettikoulussa v. 1928, komentajakurssin vv. 1933—1934, sotilashallinnollisen koulun vv. 1937—1938 ja opiskeli sk:n pääesikunnan lähettämänä stipendiaattina Ranskassa v. 1939. Majuriksi hänet ylennettiin v. 1941. Hän palveli sekä puolustusvoimissa että sk. järjestössä ja osallistui viime sotiin

Fredrik af Forselles

huoltopäällikkönä ja pataljoonankomentajana. Jatkosodan päätyttyä hän toimi rykmentin huoltopäällikkönä, mutta erosi armeijan palveluksesta v. 1945 ryhtyen hoitamaan sukutilaansa Elimäen Villikkalan kylässä. Kymin Oy:n palvelukseen metsäosaston tilintarkastajaksi hän tuli v. 1950 ja v:sta 1955 lähtien hän on jatkanut tätä tehtäväänsä yhtiön hallituksen tilintarkastajana. Majuri af Forselles tunnetaan ammatissaan erittäin taitavaksi ja tunnolliseksi ja hänen neuvonsa ja ohjeensa otetaan 'kentällä' kiitollisuudella vastaan.

VIKTOR KAUPPI

rahtitarkastaja Voikan konttorista täyttää 60 vuotta 27. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Käytyään Kotkan kaupakoulun hän tuli kirjuriksi Voikan ulkotyöosastolle v. 1917, mistä seuraavana vuonna siirtyi varastolle kirjanpitäjäksi. Suoritettuaan kauppaopiston kurssin hän tuli v. 1921 Voikan tehtaan varaston hoitajaksi siirtyen v. 1952 nykyiseen toimeensa Kuusankosken tehtaitten rahtitarkastajaksi. Yhtiötä hän on palvellut yli 40 vuotta. Tarkastaja Kauppi on kolmen vuosikymmenen ajan toiminut työväenopistossa kirjanpidon opettajana. Hänelle on myönnetty Työväenopistoliiton 25-

Viktor Kauppi

vuotisansiomerkki. Hän toimii useiden yhdistysten ja liikkeiden tilintarkastajana.

OTTO PUUPPONEN

vartiomies Kymin ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 2. 8. Hän on syntynyt Kangasniemellä. Ennen yhtiöön tuloaan hän oli metsä- ja tukkitöissä. V. 1925 hän tuli Kymin ulkotyöosastolle tukkitöihin. Oltuaan välillä v. 1930—46 Kymin selluloosatehtaalla hän palasi nykyiselle osastolleen toimien ensin purkajana ja siirtyi myöhemmin vartiomiehen tehtäviä hoitamaan.

VILHO LILJEQVIST

moottorien hoitaja Kymin sähköosastolta täyttää 60 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt litissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1916 sähköosastolle oppilaaksi ja valmistui sähköasentajaksi. Hän on työskennellyt sähköasentajana ja autonkuljettajana myös Kymin Uitto-yhdistyksessä ja Viipurissa Kaasu ja Sähkö Oy:ssä. V. 1927 hän palasi takaisin Kymin sähköosaston korjaamolle sähköasentajaksi, siirtyi myöhemmin moottorien hoitajaksi Kymin selluloosatehtaalle ja paperitehtaalle, jossa toimii edelleen nykyisessä tehtävässään. Liljeqvist on tunnettu monitaitoisena

Ester Nieminen

Viljo Salminen

Anselm Leander

Woldi Gräsbeck

Toivo Lindqvist

Viljo Niemi

Paavo Kujala

miehenä. Hän on rakentanut itselleen mm. urut. Musiikki samoin kuin henkilökuva- ja maisemamaalaus kuuluvat hänen harrastuspiiriinsä, kuten myös puutarhanhoito ja omakotitalon rakennustyö.

ESTER NIEMINEN

siivooja Kymin paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen v. 1916 Kymin paperitehtaalte viikajaksi. Oltuaan välillä työssä muilla osastoilla sekä kotirouvana kymmenisen vuotta hän palasi v. 1935 entiseen ammattiinsa. Myöhemmin hän toimi myös lajittelijana.

VILJO SALMINEN

kuorimon etumies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 60 vuotta 6. 8. Hän on syntynyt Iitissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1922 Kymin rakennusosastolle betoninlaskutöihin. Oltuaan muutaman kuukauden valtiolla työssä hän tuli v. 1924 nykyiseen toimeensa. Nuorempana hän on harrastanut hiihtoa, nykyisin puutarhanhoitoa ja kalastusta.

HILMA POKKI

paperinlajittelija Voikan paperitehtaalta täyttää 60 vuotta 22. 8. Hän on syntynyt Rautalammilla. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1916 työskennellen vuoteen 1920. Takaisin hän tuli v. 1941 paperitehtaalte.

LAURI MANKKI

viilaaja Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 26. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1915 Kymin ulkutyöosastolle. Oltuaan välillä muilla osastoilla hän siirtyi v. 1920 Kymin korjauspajalle nykyiseen tehtäväänsä.

HJALMAR SIPILÄ

työnjohtaja Voikan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 3. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1914 Voikan selluloosatehtaalte. Hän on työskennellyt sahalla, koskityömaalla ja ulkutyöosastolla suurimman osan 39-vuotisesta palvelusajastaan uittotyönjohtajana.

ANSELM LEANDER

voimalaitoksen hoitaja Voikan sähköosastolta täyttää 60 vuotta 7. 9. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1915 Voikan rakennusosastolle, mistä v. 1923 siirtyi sähköosastolle työskennellen erilaisissa asennus- ja korjaustöissä. Oltuaan välillä itsenäisenä yrittäjänä hän tuli v. 1953 nykyiseen toimeensa Voikan vesivoimalaitokselle. Palvelusvuosia hänellä on jo 34.

WOLDI GRÄSBECK

lähetysosaston päällikkö Voikan konttorista täyttää 60 vuotta 16. 9. Hän on syntynyt Pietarissa. Käytyään koulunsa Kuopiossa hän tuli yhtiöme palvelukseen v. 1920 Voikan kirjantapito-osastolle siirtyen vuoden kuluttua nykyiseen toimeensa. Hra Gräsbeck on ottanut innokkaasti osaa maanpuolustustyöhön. Hän osallistui vapaussotaan sekä talvi- ja jatkosotaan. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti. Vuosikymmeniä hän on kuulunut Kymenlaakson kärkipään ampujiin ja on saavuttanut useita piirin mestaruuksia ja yhtymän ampu-makuninkuuden v. 1938. Muutkin paikakunnan riennot ovat saaneet hänestä innokkaan tukijan. Hän toimii vielä nykyisinkin VUV:n rahastonhoitajana. Hänelle on myönnetty mm. Ampujain liiton ja Painiliiton hopeiset sekä SVUL:n Kymenlaakson piirin kultainen ansiomerkki.

TOIVO LINDQVIST

suodatinmies klooritehtaalta täyttää 60 vuotta 21. 9. Hän on syntynyt Jämsässä ja ollut jo 13-vuotiaasta lähtien maanviljelystyössä. Yhtiöme palvelukseen hän tuli v. 1935 höyryosastolle ja v. 1938 hän siirtyi klooritehtaalte, jossa on toiminut lipeäkiven murskaajana, lämmittäjänä, kenno- ja asetyleeniosaston hoitajana sekä fosfaattitehtaalte.

VILJO NIEMI

voimalaitoksen hoitajan apulainen Voikan sähköosastolta täyttää 50 vuotta 24. 6. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tullut yhtiön palvelukseen Voikan rakennusosastolle v. 1925. Nykyiseen toimeensa hän tuli v. 1951.

PAAVO KUJALA

hitsaaja Kymin korjauspajalta täyttää 50 vuotta 3. 7. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli heti kansakoulunsa päätettyään v. 1923 ns. Backströmin nostolle Kymin ulkutyöosastolle, mistä hän v. 1929 siirtyi raitiotieosastolle toimien vaihemiehenä, lämmittäjänä, koneenhoitajatuokinnon suoritettuaan veturin kuljetajana ja myöhemmin korjausmiehenä. V. 1938 hän suoritti hitsauskurssin ja v. 1953 siirtyi Kymin korjauspajalle nykyiseen ammattiinsa.

EINARI INKINEN

kalanterimestari Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Kirvussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1935 Kymin paperitehtaalte rotatiokoneelle apumieheksi. V. 1941 hän oli n. puoli vuotta Kuusaan voimalaitostyömaalla. V. 1944 hän tuli takaisin entiselle osastolteen kiillotuskalanterille apumieheksi. Kiillotuskalanterin käyttäjäksi hänet nimitettiin 6. 2. 50 ja kalanterimestariksi 15. 12. 1951.

Sven-Åke Lemström

Esko Eloranta

Erik Lakimo

Aini Mäkinen

SVEN-ÅKE LEMSTRÖM

Kymin Osakeyhtiön rakennuspäällikkö täyttää 50 vuotta heinäkuun 31. päivänä. Hän on syntynyt Helsingissä, tuli ylioppilaaksi Ruotsalaisesta normaali-lyseosta v. 1928 ja valmistui tie- ja vesirakennusinsinööriksi Teknillisessä korkeakoulussa v. 1934. Vv. 1934—1940 hän toimi työmaapäällikkönä Oy Wetek Ab:ssä ja tässä tehtävässään hän joutui rakentamaan mm. Mäntyluodon syväsatamaa, Crichton-Vulcanin kuivatelakkaa ja suorittamaan louhintaa ja ruoppaustöitä Sunilan sulfaattiselluloosatehdasta rakennettaessa. Hän toimi myös saman yhtiön tiepäällikkönä. Talvisodan jälkeen hän siirtyi Puolustusministeriön rakennusosaston perushankintatoimistoon toimien jatkosodan aikana myös rintamatehtävissä. V. 1945 hänet valittiin Oy Kreuger & Toll Ab:n työpäälliköksi ja nimitettiin seuraavana vuonna saman yhtiön toimitusjohtajaksi. Tässä tehtävässään hän joutui johtamaan teollisuus- ja talonrakennustoimintaa eri puolilla Suomea. V. 1956 hän siirtyi Kymin Osakeyhtiöön ja nimitettiin yhtiön rakennuspäälliköksi. Ins. Lemström tunnetaan erittäin kokeneena ja ammattinsa hallitsevana rakennusmiehenä ja nauttii suurta arvontoa rakentajapiireissä. Hän on kuullut Suomen Rakennustyönantajain Liiton hallitukseen vv. 1948—1956, Helsingin kaupungin palkkalautakuntaan vv. 1950—1956 ja on vuodesta 1957 alkaen Kuusankosken kauppalan järjestysoikeuden jäsen. Hän on Tekniska Föreningen'in, Suomen Teknillisen Seuran, Rakennusinsinööriyhdistyksen ja Suomen Betoniyhdistyksen jäsen. Sotilasarvoltaan hän on kapteeni.

ESKO ELORANTA

ylimestari Voikan puuhiomolta täyttää 50 vuotta 5. 8. Hän on syntynyt Helsingissä ja tullut yhtiön palvelukseen

v. 1924 työskennellen useaan eri otteeseen Voikan rakennusosastolla ja puuhiomolla. Käytyään vv. 1935—37 teollisuuskoulun hän tuli puuhiomoon hiomomestariksi. Tehtaan palokuntaan hän on kuulunut v:sta 1927 lähtien. Palomestariksi hänet nimitettiin v. 1945 ja palopäälliköksi v. 1952. Hänelle on myönnetty Palokuntain Keskusliiton ansioristi. Kunnalliseen toimintaan hän on osallistunut kuuluu v:sta 1951 lähtien kunnanvaltuustoon ja nykyisin kaupalanvaltuustoon sekä palolautakuntaan ja v:sta 1955 taksoituslautakuntaan. Hän on ollut myös vaalilautakuntien jäsenenä. Myös urheilumiehenä hänet tunnetaan. Nuorempana hän on pelannut jalkapalloa, nykyisin hän toimii painituomarina ja hänellä on kansainvälinen painituomarikortti.

ERIK LAKIMO

voitelija Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 6. 8. Hän on syntynyt Anjalassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1926 Kymin raitiotieosastolle. V. 1956 hän siirtyi Kymin paperitehtaalle voitelijaksi.

TOIVO KANSIKAS

rotatiokoneen käyttäjä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 9. 8. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1924 Kymin paperitehtaalle prässipojaksi. Oltuaan välillä Kymin rakennusosastolla hän tuli v. 1932 nykyiselle osastolleen toimien ensin rullamiehenä ja myöhemmin nykyisessä ammatissaan.

AINI MÄKINEN

Ky 5:n pakkaaja klooritehtaalta täyttää 50 vuotta 20. 8. Hän on syntynyt Hartolassa. Yhtiöimme palvelukseen hän tuli v. 1949 nykyiseen tehtäväänsä.

HELVI GARDEMEISTER

ulkotyöntekijä Voikan ulkutyöosastolta täyttää 50 vuotta 20. 8. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1928 Voikan puuhiomolle. V:sta 1943 lähtien hän on työskennellyt Voikan ulkutyöosastolla.

PAUL S. LINDQVIST

Kymin selluloosatehtaan teknillinen johtaja täyttää 50 vuotta 20. 8. Hän on syntynyt Hangossa ja kävi siellä myös koulunsa. Jo nuorena hänen harastuksensa suuntautui tekniikan pariin ja hän lähti Saksaan opiskelemaan valmistuen v. 1938 insinööriksi Köthenin teknillisessä korkeakoulussa. Mainittuna vuonna hän tuli Kymin Oy:n palvelukseen oltuaan jo opiskeluaikanaan yhtiössä harjoittelijana. Vuoteen 1945 hän toimi apulaisinsinöörinä Kymin selluloosatehtaalla ja sen jälkeen Kymin korjauspajan päällikkönä, kunnes v. 1948 siirtyi jälleen Kymin selluloosatehtaan käyttöinsinööriksi. V. 1951 hänet nimitettiin selluloosatehtaan teknilliseksi johtajaksi. Tätä vaativaa tehtäväänsä hän on joutunut suorittamaan erittäin poikkeuksellisissa oloissa, sillä samanaikaisesti kun tehdas käytännöllisesti katsoen rakennettiin kokonaan uudestaan, se pidettiin myös käynnissä. Nyttemmin laajennus- ja uudistustyöt on saatu päätökseen, ja Kymin selluloosatehtaasta on tullut maamme suurin sulfiittiselluloosatehdas, tuotannon käsittäessä yksinomaan korkealaatuista valkaistua selluloosaa. — Ins. Lindqvist on kartuttanut tietojaan lukuisilla ulkomaan matkoillaan. Hän kuuluu useihin alansa yhdistyksiin ja on Suomen Selluloosayhdistyksen kattilakomitean puheenjohtaja komitean perustamisesta v:sta 1953 lähtien. Hän oli innokkaasti mukana suojeluskuntatyössä ja osallistui viime sotiin saaden

Paul Lindqvist

Cyrill von Graevenitz

Oiva Ryöppy

Iisakki William Luoma

useita kunniamerkkejä. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti. Ins. Lindqvist tunnetaan taitavana ja järjestystä rakastavana teknikkona sekä vastuuntuntoisena ja tinkimättömänä esimiehenä, joka kuitenkin vaatii eniten itseltään. Hänen mieliharrastuksensa ovat urheilukalastus ja musiikki.

CYRILL von GRAEVENITZ

yhtiön sähkövoimapäällikkö täyttää 50 vuotta 4. 9. Vapaaherra von Graevenitz on syntynyt Pietarissa. Hän tuli ylioppilaaksi Viipurin ruotsalaisesta lyseosta v. 1928 ja valmistui dipl.insinööriksi Teknillisessä korkeakoulussa v. 1934. Tämän jälkeen hän tuli yhtiömme palvelukseen harjoittelijainsinööriksi ja nimitettiin vuoden 1936 alusta sähköinsinööriksi Voikan tehtaalle. V. 1949 hän siirtyi Kymintehtaalle ja nimitettiin 1. 7. 1955 Kuusankosken tehtaiden sähköosaston päälliköksi, minkä lisäksi hän on samalla koko yhtiön sähkövoimapäällikkö. Hänet tunnetaan erittäin taitavana alansa ammattimiehenä ja jo kolmatta vuosikymmentä kestäneenä palveluskautenaan hän on yksityiskohtaisesti perehtynyt päätehtäimme käyttöä ja voimataloutta koskeviin kysymyksiin. Hän kuuluu niihin, jotka väsymättä ja tinkimättömän velvollisuudentuntoisesti uurastavat tehtäviensä parissa, ja hän onkin saavuttanut arvossapidetyn aseman niin insinöörin kuin alaistensa keskuudessa. Hän kuuluu useihin alansa yhdistyksiin ja on tehnyt opintomatkoja Ruotsiin, Saksaan, Sveitsiin, Ranskaan ja Englantiin. Sotilasarvoltaan hän on luutnantti. Hänen mieliharrastuksensa on purjehdus.

OIVA RYÖPPY

leikkuukoneen käyttäjä Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 9. 9. Hän on syntynyt Valkealassa. V. 1923 hän

tuli yhtiön palvelukseen Kuusaan sahalle raamien kuljetukseen. Oltuaan välillä selluloosatehtaalla, rakennusosastolla sekä uudelleen Kuusaan sahalla hän tuli v. 1935 leikkuukoneen käyttäjäksi Kymin paperitehtaalle.

METSÄOSASTO

IISAKKI WILLIAM LUOMA

metsäteknikko täytti 60 vuotta 19. 6. Mäntyharjussa. Hän on syntynyt Ilmajoella. Yhtiömme metsäosaston palvelukseen hän tuli v. 1921 toimien aluksi aputyönjohtajana ja vuodesta 1928 piirityönjohtajana Kymen hoitoalueen Mäntyharjun piirissä. Suoritettuaan välillä keskeytyneen koulunkäyntinsä päätökseen Evolla, josta valmistui metsäteknikoksi v. 1929, hän palasi Mäntyharjuun entiseen piirityönjohtajan toimeensa hoitaen sitä vuoteen 1947, mistä lähtien hän on toiminut metsäteknikkona samassa piirissä. Metsäteknikko Luoma on pitkän vaiherikkaan metsämiesuransa aikana saavuttanut monipuolisen kokemuksen metsäalalla. Hän on joutunut toimipaikassaan hoitamaan usein vaikeita uuttoon ja kuljetuksiin liittyviä tehtäviä samalla kun hän on innokkaasti uurastanut yhtiön omien metsien hyväksi. Varsinkin metsänhoito on ollut häntä lähellä. Tästä ovat osoituksena mm. monet kauniit taimistot niissä yhtiön metsissä, mitkä ovat olleet hänen vaalittavanaan. Metsäteknikko Luoma on Suur-Savon Metsäteknikot ry:n perustava jäsen. Ennen sotia hän kuului innokkaana jäsenenä suojeluskuntaan toimien mm. urheiluneuvajana, esikunnassa sekä Mäntyharjun kuljetuspäällikkönä. Hän on toiminut SVUL:n Mikkelin piirin puheenjohtajana ja voimistelunohjaajana sekä Suomen Hiihtoliitossa saaden

tunnustuksena työstään ansiomerkkejä. Mäntyharjun Erämiesten puheenjohtajan tehtäviä hän on hoitanut 11 vuoden ajan. Hänen erikoisharrastuksiaan ovatkin riistanhoito, metsästys ja kalastus.

HEIKKI MALINEN

laivauspäällikkö täyttää 60 vuotta 30. 8. Savonlinnassa. Hän on syntynyt maanviljelijän poikana Kerimäellä. Laivurin ja Itämeren laivurin tutkinnon suorittuaan hän tuli yhtiömme palvelukseen v. 1935 Halla V:n päälliköksi, josta toimesta siirtyi v. 1937 päälliköksi Halla XVII:een. Hän on palvelut yhtiötä uskollisesti ja uutterasti saavuttaen rehellisellä ja oikeudenmukaisella luonteellaan esimiestensä ja alaistensa luottamuksen.

TAUNO TURTIAINEN

Saimaan hoitoalueen Niittylahden piirin piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt maanviljelijän poikana Kerimäen pitäjässä. Koulunkäyntinsä päätettyään hän toimi aluksi maanviljelysalalla ja kävi maamieskoulun v. 1929. Metsäala kiinnosti häntä kuitenkin enemmän ja v. 1940 hän tuli yhtiömme palvelukseen työnjohtajaksi Turtianiemen piiriin. Hän oli oppilaana Sippolan metsäkoulun ensimmäisellä vuosikurssilla ja koulunsa päättettyään toimi metsäteknikkona Turtianiemen piirissä, josta siirtyi Heinävedelle Niittylahden piiriin. 1. 7. 52 hänet nimitettiin nykyiseen tehtäväänsä. Tauno Turtiainen on ahkerana ja tunnollisena metsämiehenä innolla hoitanut yhtiön omia metsiä ja ostomiehenä rakentanut hyvät suhteet metsänmyyjiin. Valoisalla ja ystävällisellä luonteellaan ja tinkimättömällä velvollisuudentuntonaan sekä oikeudenmukaisuudellaan hän on saavuttanut esimiestensä ja alaistensa täydellisen luottamuksen.

Heikki Malinen

Tauno Turtiainen

Georg Thomé

GEORG JOHAN THOMÉ

Saimaan hoitoalueen aluemetsänhoitaja täyttää 50 vuotta 25. 6. Tultuaan ylioppilaaksi v. 1928 hän valitsi isänsä elämänuran ja valmistui metsänhoitajaksi v. 1931. Suoritettuaan asevelvollisuutensa hän tuli A. Ahlström Oy:n palvelukseen toimien viisi vuotta Joensuu—Nurmeksen piirimetsänhoitajana. Vuodesta 1939 alkaen hän on ollut Kymin Oy:n palveluksessa ja vaikuttanut Keski-Suomen sydämessä, kunnes viime vuonna siirtyi Savonlinnaan metsäosastomme Saimaan hoitoalueen esimieheksi. Metsänhoitaja Thomé kuuluu niihin kenttämiehiin, jotka varsinaisen työnsä ohella ottavat tehtäväkseen elää ja vaikuttaa ympäristössään. Niinpä hän innokkaana urheilun ystävänä on työskennellyt paikkakuntansa urheiluhengen kohottamiseksi ja urheilumuotojen kehittämiseksi. Uskollisuus, rehellisyys, myönteinen elämäntyyli ovat ominaisuuksia, jotka hän on saanut 'matkaeväikseen' ja hän on vaalinut hyvin näitä kunnon virkamiehen perusominaisuuksia. Hänet tunnetaan myös suurena luonnonystävänä ja huumorintajuisena metsämiehenä, joka on elämän varrella hankkinut itselleen laajan ystäväpiirin.

UUNO EVERT JÄRVINEN

kirvesmies täyttää 50 vuotta 26. 6. Saksalassa Mikkelissä. Hän on syntynyt Suonenjoella. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1925 Kymin sahalle lisvedelle toimien viilaajana, voitelijana, höyläkoneen hoitajana, sahan asettajana, erilaisissa korjaus- ja puusepänteissä sekä purjehduskausiin 1935—54 moottoriveneissä kuljettajana. V. 1953 hän suoritti Wickström-veljesten Moottoritehtaalla Vaasassa dieselmoottorin käyttäjien kurssin. V. 1954 hän siirtyi Saksalaan toimien rakennuksilla kirvesmiehenä sekä Saksalan kenttäsahalla sahaajana ja höyläkoneen hoitajana. Uutterana ja tunnollisena työntekijänä on hän saavuttanut työnantajansa luottamuksen.

ARVO ENSIO AHTIAINEN

työnjohtaja Mäntyharjun Halmeniemellä täyttää 50 vuotta 14. 7. Hän on syntynyt Mäntyharjussa maanviljelijän poikana. Metsämiesuransa hän aloitti jatkosodan aikana, kun hän vaikeasta haavoittumisesta toivuttuaan kävi Tuomarniemellä 6 kk. kestäneen metsätyönjohtajakurssin, jonka jälkeen hän työskenteli lyhyen ajan metsänhoitoyhdistyksen leimausmiehenä. V. 1944 hän

tuli yhtiömme metsäosaston palvelukseen Kymen hoitoalueen Korpijärven piiriin, missä edelleenkin toimii työnjohtajana. Tietojaan hän kartutti suorittamalla v. 1951 Sippolan metsäkoulun työnjohtajakurssin. Työnjohtaja Ahtiainen on tunnollisesti hoitanut tehtävänsä niin yhtiön omissa kuin ostometsissäkin. Luonteeltaan hänet tunnetaan vaatimattomaksi mieheksi, jonka mieliharrastuksena on kalastus.

EINO BERGLUND

Päijänteen hoitoalueen konttoripäällikkö täyttää 50 vuotta 15. 7. Heinolassa. Hän on syntynyt Porissa, mutta suorittanut koulunkäyntinsä Pietarsaareissa, jossa tullut ylioppilaaksi v. 1927. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1936 toimien Viitasaaren alueella erilaisissa kenttätehtävissä. Vv. 1940—41 hän toimi pika-asutustehtävissä teknillisenä apulaisena Iissäkyrössä. Palattuaan takaisin yhtiön palvelukseen hän oli 15. 5. 45—15. 11. 47 välisen ajan Viitasaaren konttorissa konttoristina siirtyen sen jälkeen Päijänteen hoitoalueen konttoripäälliköksi Heinolaan. Konttoripäällikkö Berglundilta on riittänyt aikaa ja harrastusta varsinaisen toimensa ulkopuolellakin oleviin tehtä-

Uuno Järvinen

Arvo Ensio Ahtiainen

Eino Berglund

Yrjö Nurmi

viin. Hän on monet vuodet toiminut Suomen Punaisen Ristin Heinolan osaston rahastonhoitajana ja Pohjola-Norden yhdistyksen Heinolan osaston sihteerinä. Hänet tunnetaan oikeudentuntoisena, tunnollisena ja velvollisuudentuntoisena konttorimiehenä.

HÖGFORSIN TEHTAAT

YRJÖ NURMI

työnjohtaja konepajalta täyttää 60 vuotta 28. 7. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1914 niklausosastolle, josta kuitenkin siirtyi sorvaajaksi. Tässä työssä hän oli lähes 30 vuotta. Työnjohtajaksi konepajalle hänet nimitettiin v. 1946.

LAINA KOIVU

revolverisorvaaja Salon tehtaalta täytti 50 vuotta 16. 5. Hän on syntynyt Piikkiössä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1942. Hän on ottanut innolla osaa

Armas Lagercrantz

tehtaan harrastusurheiluun ja hänelle on myönnetty hihamerkki kultaisella leijonalla.

ARMAS LAGERCRANTZ

varastomies tarvikeosastolta täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Helsingissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli radiaattoriosastolle v. 1941. Tarvikevaraston varastomieheksi hän siirtyi v. 1954.

ARVO SUNTALA

rakennustyöntekijä rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 1. 7. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Rakennusosastolle hän tuli työhön v. 1939.

JAAKKO KARJALAINEN

Heinolan tehtaalta täyttää 50 vuotta 21. 7. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1958 tarkastajaksi liesiosastolle.

VILHO TOIVONEN

valaja messinkivalimosta täyttää 50 vuotta 24. 7. Hän on syntynyt Tamme-
lassa. Hän tuli yhtiön palvelukseen ra-

Jaakko Karjalainen

diaattoriosastolle v. 1937. Oltuaan työssä korjaamossa, emalilaitoksella ja kaavaamossa hän siirtyi v. 1959 koki-
killivalajaksi messinkivalimoon.

LEMPI UUTELA

siivooja rautasulattamosta täyttää 50 vuotta 9. 8. Hän on syntynyt Tamme-
lassa. Rakennusosastolle hän tuli v. 1949 siirtyen nykyiseen toimeensa v. 1958.

VILJO ARTTURI JÄRVINEN

peltiseppä Lahden tehtaalta täyttää 50 vuotta 27. 8. Hän on syntynyt Jämsä-
ssä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1934 nykyiseen toimeensa.

PENTTI SUOMINEN

työnjohtaja Salon tehtaalta täyttää 50 vuotta 10. 9. Hän on tullut yhtiön palvelukseen asentajaksi v. 1939. Messinkiventtiiliosaston työnjohtajaksi hänet nimitettiin v. 1945. Työnjohtaja Suominen on kuulunut usean vuoden tehtaan tuotantokomiteaan toimihenkilöiden

Vilho Toivonen

Viljo Järvinen

Pentti Suominen

Toivo Laiholuoto

Matti Penttilä

Tauno Räsänen

edustajana ja tehtaan työturvallisuus-toimikuntaan sen perustamisesta lähtien. Hän kuuluu Salon VPK:n hallitukseen ja on tehtaan palotarkastusryhmän puheenjohtaja. Hän on tunnettu paikkakunnalla erittäin innokkaana urheilumiehenä. Tehtaan urheilulautakuntaan hän on kuulunut sen perustamisesta lähtien toimien sen puheenjohtajana v:sta 1953. Kymin Oy:n harrastusurheilun 10-vuotismerkin hän sai v. 1957, jolloin se jaettiin ensimmäisen kerran. Nuorempana hän harasti painia, nykyisin hiihtoa sekä suunnistusta, jossa hän on saanut lukuisia palkintoja mm. kultaisen merkin voittamalla useita kansallisia kilpailuja. Hänellä on yleisurheilun, suunnistuksen ja hiihdon tuomarikortti. Työnjohtaja Suominen on kuulunut Urheiluseura Salon Viestiin sekä aktiiviurheilijana että jäsenenä eri jaostoissa kuuluu nykyisin seuran johtokuntaan ja suunnistusjaostoon sekä ollen hiihtajaoston puheenjohtaja. Ansioistaan urheilun hyväksi hänelle on myönnetty Suomen urheilun hopeinen ansiomitali sekä Viestin ansiomerkki. Työnjohtaja Suominen on Salon Seudun Työnjohtajayhdistyksen perustajajäsen. Vv. 1934—35 hän oli mukana Suomen Joutsenen kaukopurjehdusmatkalla.

TOIVO LAIHOLUOTO

autonkuljettaja täyttää 50 vuotta 12. 9. Hän on syntynyt Perttelissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1943. Urheilukärpänen puraisi häntä vasta ikämiehenä. Yleisurheilussa, jalkapalloilussa ja hiihdossa hän on saanut lukuisia palkintoja. Hän kuuluu tehtaan urheilulautakuntaan, Salon Viestiin ja on Salon Palloilijoiden johtokunnan jäsen. Hänelle on myönnetty Salon Viestin ansiomerkki. Laiholuoto kuuluu myös Salon VPK:hon.

HALLAN TEHTAAT

OSKAR NYHOLM

vartija ulkotyöosastolta täyttää 60 vuotta 2. 7. Hän on syntynyt Kotkassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1928 tukkiosastolle. Oltuaan välillä muualla hän palasi v. 1942 takaisin työskennellen lautatarhalla lastaajana vuoteen 1950, jolloin hän siirtyi nykyiseen toimeensa.

SAIMI TAKKINEN

siivooja täyttää 60 vuotta 8. 9. Hän on syntynyt Hankasalmella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1929 selluloosa-tehtaalle. V. 1942 hän siirtyi ulkotyöosastolle. Lyhyitä katkoja lukuun ottamatta hän on työskennellyt vuoroin ulkotyöosastolla ja sahalla vuoteen 1952, jolloin siirtyi autotallille siivoojaksi.

MATTI PENTTILÄ

kirvesmies rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 21. 9. Hän on syntynyt Vehkalahdella. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1920 rakennusosastolle kirvesmieheksi.

TAUNO RÄSÄNEN

kuivaamomies täyttää 50 vuotta 9. 7. Hän on syntynyt Kuopiossa. Hän tuli v. 1929 yhtiön palvelukseen ulkotyöosastolle, mistä siirtyi seuraavana vuonna hevostmieheksi. V:sta 1937 hän toimi talonmiehenä siirtyen v. 1946 nykyiseen työhönsä kuivaamolle.

VARPU MUURI

kirjaaja sahalla täyttää 50 vuotta 17. 7. Hän on syntynyt Kymissä. Yhtiön

palvelukseen hän tuli v. 1924 lautatarhalle. Lyhyitä poissaoloja lukuun ottamatta hän on työskennellyt lautatarhalla ja jalostustehtaalla sekä v:sta 1954 lähtien nykyisessä toimeensa.

SUOMA JAAKKOLA

sekatyöntekijä ulkotyöosastolta täyttää 50 vuotta 14. 8. Hän on syntynyt Suursaassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1947 rakennusosastolle. Oltuaan välillä jonkin aikaa poissa hän tuli takaisin v. 1955 ulkotyöosastolle.

TAIMI SANDSTRÖM

kuormaaja lautatarhalla täyttää 50 vuotta 19. 9. Hän on syntynyt Kymissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1940 ollen lyhyen ajan selluloosa-tehtaalla arkkien vastaanottajana. Hän on työskennellyt kausiluontoisissa töissä lautatarhalla ja jalostustehtaalla. V:sta 1955 lähtien hän on ollut vakinaisena työntekijänä lautatarhalla.

JUANTEHDAS

HANNES LAITINEN

kartonkimestari täyttää 50 vuotta 23. 6. Hän on syntynyt Juankoskella. Päästyään Juankosken yhteiskoulusta hän tuli v. 1926 yhtiön palvelukseen kartonkitehtaaseen ja oli vuodesta 1932 alkaen kartonkitehtaan ja puuhionon vuorotyönjohtajana. 1. 5. 1959 hän siirtyi kartonkitehtaaseen kartonkimestariksi. Nuoruusvuosiensa vapaaajat Laitinen on viettänyt urheilun parissa. Hän on harrastanut yleisurheilua,

Hannes Laitinen

Otto Mustonen

Kusti Savolainen

jossa etenkin heittolajit ovat olleet hänen alaansa. Hän on kuulunut Juankosken Kuohun johtokuntaan ja toiminnut seuran sihteerinä ja kuuluu nykyisin seuran palkintotuomaristoon. Laitinen on saanut Juankosken Kuohun hopeisen ansiomerkin. Aikaisemmin hän on myös kuulunut Juantehtaan tehdaspalokuntaan. Yhtiön 25-vuotisansiomerkin lisäksi hän on saanut Keskuskauppakamarin ansiomerkin 20 vuoden palveluksesta.

OTTO MUSTONEN

hevosmies täyttää 50 vuotta 26. 6. Hän on syntynyt Juankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli 16. 1. 39 Rupsan maatilalle ja on sen jälkeen työskennellyt eri osastoilla, joskin suurimman osan maatalousosastolla hevosmiehenä. Mustonen on kuulunut yli 10 vuotta Juantehtaan tehdaspalokuntaan ja toiminut paikallisen ammattiosaston puheenjohtajana sekä sihteerinä. Viime vuosien vapaa-ajat ovat kulu- neet oman kodin rakentamisessa.

KUSTI SAVOLAINEN

kartonkikoneenhoitaja täyttää 50 vuotta 9. 7. Hän on syntynyt Juankoskella. Hän tuli v. 1923 yhtiön palvelukseen Karjalankosken rautatielle veturilämmittäjäksi, josta v. 1927 siirtyi kartonkikitehtäaseen. Kartonkikitehtaassa hän työskenteli monissa eri ammateissa, kunnes v. 1940 siirtyi kartonkikoneen hoitajaksi. Hän on kuulunut tehtaan tuotantokomiteaan työntekijäin edustajana. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus ja nuorempana metsästys sekä viime vuosina myöskin omakotirakennustoiminta. Tehtaan järjestämiin har- rastuskilpailuihin Savolainen on ottanut

osaa vuodesta toiseen. Yhtiön 25-vuotisansiomerkin lisäksi hän on saanut Keskuskauppakamarin ansiomerkin 20 vuoden palveluksesta.

REINO HEIKKINEN

kartonkikoneen hoitaja täyttää 50 vuotta 1. 9. Hän on syntynyt Juankoskella. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensi kerran v. 1922, työskennellen eri

osastoilla, kunnes v. 1932 siirtyi kartonkikitehtäaseen ja on toiminut v:sta 1936 alkaen kartonkikoneen hoitajana. Vapaa-ajan harrastuksista mainittakoon kalastus ja nuorempana metsästys sekä viime vuosina omakotitalon rakentaminen. Yhtiön 25-vuotisansiomerkin lisäksi hän on saanut Keskuskauppakamarin ansiomerkin 20 vuoden palveluksesta.

Manan majoille

Huhtikuun 17. pñä kuoli kotimatkallaan sydänkohtauksen saaneena leikkuukoneen käyttäjä Tyko Kullervo Salmi n Kymin paperitehtaalta. Hän oli syntynyt heinäkuun 10. pñä 1913 Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1930 Kymin paperitehtaal- le, missä hän työskenteli eri ammateissa ja vuodesta 1955 lähtien leikkuukoneen käyttäjänä.

Poismennyt jäivät lähinnä suremaan vaimo ja tytär.

Toukokuun 27. pñä kuoli työpaikallaan Voikan rakennusosastolla betoni- mies Edvard Suur-Nuuja. Äkilli- nen sydänkohtaus päätti yli neljä vuosi- kymmentä kestäneen ansiokkaan pal- veluksen. Hän oli syntynyt elokuun 6. pñä 1901 Valkealassa. Yhtiön palve- lukseen hän tuli v. 1916 Voikan sa- halle. V:sta 1924 hän toimi betoni- miehenä rakennusosastolla.

Poismennyt jäivät lähinnä sure- maan puoliso ja kaksi poikaa.

Tyko Salminen

Edvard Suur-Nuuja

Toimituksen tuolilta

Jouduimme eräänä päivänä matkailuväen seuraan. Olivat oikein ammattilaisia sillä alalla ja keskustelu sivusi milloin mitäkin turistikeskusta maailman eri puolilla. Paljon matkustaneina ja paljon maailmaa nähneinä heidän puheensa poikkesivat tavallisten turistien kertomuksista. Mutta eivät heidän olleet niin kyllikseen saaneita, etteikö myös heillä olisi ollut omat elämyksensä.

Erityisesti meitä kiinnosti erään maamme matkailun johtomiehen kuvaus Floridasta. Hotelleja on vieressä loputtomiin ja turistien sekä dollareiden paljous tavaton. Ja aivan tämän kuhinan liepeillä on joukko suomalaisia, jotka ovat valinneet tämän Floridan uudeksi kotipaikakseen. Etupäässä he ovat jo ikäihmisiä, jotka säästörahoillaan ovat hankkineet sieltä itselleen talon ja viettävät lauhkeassa ilmastossa elämänsä ehtoopuolta. Heillä ei ole leivän ja särpimen takia paljonkaan huolta huomisesta, sillä vaikka säästöt olisivatkin hupenneet siinä talokaupassa, niin kansaneläkkeen turvinkin he tulevat tyydyttävästi toimeen. Lisäksi puutarha antaa niillä leveysasteilla hyvän sadon ja meressä tarttuu kala herkästi onkeen. Mikäpä on ollessa ja eläessä.

Ja kuitenkin noiden elämässä hyvin menestyneiden suomalaisten mieltä jäytää suunnaton ikävä. Heidän jälkeläisensä kyllä amerikkalaistuvat nopeasti. Toisessa ja viimeistään kolmannessa polvessa heistä tulee pesunkestäviä jenkkejä. Mutta niin ei ole sen polven laita, jonka sisimpään on nuoruusvuosina syöpynt kotomaan koko kuva. Kotimaan kaipaus saattaa kuulemma

paisua yli äyräiden ja silloin on pakko lähteä entisiä kotitanhuvia katsomaan.

Nämä Floridan suomalaissyntyiset 'oloneuvokset' pitävät, kertoi Floridan kävijä, kiinteästi toistensa kanssa yhteyttä, järjestävät juhlia ja iltamia. Erityisen innostuneita he ovat näyttelemään. Kuvitelkaapa heidän esittävän suomalaisia seuranäytelmiä ja tietysti suurempiakin 'kapaleita' siellä Floridan troopillisessa ilmastossa. Kotimaan ikävä se on tässäkin pohjimmaisena voimana, ja vanhankin on yritettävä vielä nuortua, jotta näytelmään saataisiin sankari ja sankaritar. Tämä nuoren parin löytäminen kuuluukin usein olevan vaikeasti ratkaistava pulma osajakoa suoritettaessa siellä Floridan suomalaisten keskuudessa.

Siirtolaisten suurin toive on tietysti päästä kotimaata ja sukulaisia katsomaan. Ja mukavasti matka taittuukin nykyajan kulkuneuvoilla. Ei sen puolesta estettä, eikä dollarienkaan puolesta. Niitähän sinne on menty keräämään.

Mutta täällä Suomessa nousee eteen yllätyksiä. Mieleen syöpyneelle muistikuvalla kotiseudusta ei tahdokaan löytyä vastinetta. Miten ihmeessä kaikki on muuttunut ja minne ovat vanhat tutut ja ystävät hävinneet. Eivät ole Valloissa ollessaan, siellä töitä paiskiessaan ja kotimaataan muistellessaan arvanneet, että muutaman vuosikymmenen aikana pieni Suomi on pinnistännyt isoisten perässä. Siitä on tullut kehittynyt maa, jolla on nykyajan kaikki keinot ja metkut. Ei siinä kotimökkikään ole pysynyt entisellään, jos on säilynyt ollenkaan.

Kerrottiinpa siinä seurassa vanhasta siirtolaispariskunnasta, joka tuli kaikkine tienestirahoineen takaisin kotipitäjäänsä ja päätti jäädä pysyvästi. He rakensivat kirkonkylään itselleen komean talon. Kaikki näyttikin heidän kohdaltaan su-

juvan hyvin. Talon rakentamisessa oli puuhaa ja kun siitä tehtiin todella komea, niin herättihän se rakentajissa tiettyä ylpeyttä ja mielihyvää. Ei ollut turhaan käyty Amerikoissa.

Talo valmistui ja kaikki piti olla parhain päin. Mutta kuinka ollaan, jotakin oli silti vinossa. Ei ottanut luonnistuaakseen sopeutuminen tähän entiseen kotiseutuun, joka nyt tuntui uudelta ja oudolta. Viikko viikolta pariskunnan mielialat ärtyivät, kunnes vihdoinkin tehtiin päätös, että pakataan laukut ja painutaan takaisin Valtoihin. Niin tehtiin, mutta nyt kuuluu sieltä taasen sellaista, että takaisin muutto taisi sittenkin olla hätiköity teko. Nyt ei ole hyvä olla ei siellä eikä täällä. Talot ovat Valloissa ja Pihtiputaalla, mutta kaivattua kotiseutua ei vain löydy.

*

Tulimme ajatelleeksi tarinaa kuunnellellemme näitä meidän omakotirakentajiamme. Heidän taloissaan on kenties huone tai kaksi vähemmän, jääkaappiakaan ei ole vielä ilmestynyt joka keittiöön — hyvä kellari on kyllä pohjakerroksessa — ja television ostamista on tuskin ajateltukaan, mutta talon perustus nojaa kotiseudun kamaaraan. Siitä ei ole epäilystäkään. Tässä suhteessa ollaan Amerikkaan menneitä kanssaveljiä ja sisaria rikkaampia. Eikä se olekaan vähäinen rikkaus. Sanovat sen olevan kultaa kalliimman.

*

Kesä on saapunut ja koreilee hehkeimmillään. Tätä luettaessa valmistaudutaan viettämään Jussin päivää, joka tänä vuonna on aikaisemmin kuin koskaan ennen. No, eipä muutaman päivän heitolla sinne tai tänne ole väliä. Pääasia on kaunis sää ja kesäinen mieli. Sitä ynnä virkistävää kesälomaa toivottamme lukijoillemme.

T u o m o

